

Visitatie lidscholen Nederlandse Dalton Vereniging

V i s i t a t i e v e r s l a g V O

Zie handleiding visitatie lidscholen
(Gebaseerd op Toetsingskader Erkenning Daltoninstellingen)

Naam school	Maurick College
Adres	Titus Brandsmalaan 1
Postcode en plaats	5262BS Vught
E-mailadres school	info@maurickcollege.nl
Telefoonnummer school	073 6562302
Directeur	Dhr. Huub van der Linden
Adjunct-directeur	Dhr. Richard Putters
Daltoncoördinator	Frank Vervoort, Mascha Klerx, Sjors van de Greef
Aantal klassen	77
Aantal leerlingen	2007
Schoolsoort/afdelingen	vmbo – havo – atheneum - gymnasium
Aantal leraren	144
In bezit van Daltoncertificaat	ja
Bezig met Daltoncursus	ja
Nevenvestigingen	nee
Stand van zaken inspectie	basisarrangement
Visitatieteam	
Voorzitter	
Lid 1.	
Lid 2.	
Lid 3.	
Lid 4.	
Lid 5.	
Lid 6.	
Lid 7.	
Lid 8.	
Lid 9.	
Lid 10.	
Datum visitatie	13 - 3 - 2019
Soort visitatie	licentieverlenging
(besluit vorige visitatie)	4 jarige verlenging

**Commissies visitatie PO en VO
Nederlandse Dalton Vereniging**

Naar aanleiding van de visitatie in 2015 zijn een vijftal aanbevelingen geformuleerd. In onderstaand stuk beschrijft de DOC (Dalton Ontwikkel Commissie) welke acties hierop ondernomen zijn.

Aanbeveling 1:

Draag zorg voor de continuïteit en borging van de daltonontwikkeling in de school. Stel een daltonbeleidsplan op waarin je expliciteert waar je over 4 jaar met het daltononderwijs wilt zijn.

Acties die ondernomen zijn:

Continuïteit:

- Organisatiestructuur aangepast; van verplichte aanwezigheid per sectie naar een vaste groep (DOC, 12 personen) docenten / schoolleiders die wekelijks bezig is met de ontwikkeling van dalton. Hier concretiseren wij de visie, zodat we deze terug zien op de werkvloer. Hierdoor is de daltonontwikkeling (nog) meer een continu proces geworden.
- We organiseren twee keer per jaar een dalton studiemiddag. Dan worden de kernwaarden onder de loep genomen. Reflectie en good practices staan centraal.

Borging:

- De school heeft zichzelf als doel gesteld om alle docenten de mogelijkheid te bieden om de opleiding docent dalton te volgen. Op dit moment heeft een tiental docenten deze opleiding met succes afgerond en een nieuwe groep van 10 docenten is nu bezig. We breiden dit graag snel uit, want het enthousiasme is groot, maar we zijn daarbij afhankelijk van de beschikbaarheid van de cursusleiders.
- Dalton Ontwikkel Model (DOM) opgesteld; samen met ons daltonboek is dit ons DOP. In het daltonboek staan onze doelen, in het DOM staat waar we de komende jaren aan werken / aan hebben gewerkt. Het Dom is als bijlage aan dit document toegevoegd.
- Tijdens de functioneringsgesprekken heeft dalton een vaste plek gekregen. Mede doordat de lesobservatie (voorafgaand aan het gesprek) meer wordt uitgevoerd vanuit de kernwaarden. Maar ook het bespreken van de docent daltonwijzer zorgt voor zelfreflectie bij docenten.

Aanbeveling 2:

Beschrijf de doorlopende en gefaseerde ontwikkelingslijnen van de kernwaarden samenwerking, reflectie en effectiviteit.

Acties die ondernomen zijn:

Samenwerking:

Naar aanleiding van de visitatie van 2015 heeft de daltonstuurgroep het initiatief genomen om de strategie van het wekelijks bijeenroepen van vertegenwoordigers van alle leergebieden te wijzigen. De reden hiervoor was dat er wat betreft informatievoorziening te weinig terecht kwam op de werkvloer, terwijl dat juist de

---

bedoeling was van deze bottom-up benadering.

De stuurgroep heeft verscheidene collega's van verschillende leergebieden die interesse hadden getoond om verantwoordelijkheid op het gebied van de daltonontwikkeling van het Maurick College te dragen uitgenodigd om zitting te nemen in de Dalton Ontwikkel Commissie. Met eventueel later geïnteresseerden zou/zal gesproken worden over de doelstellingen van de DOC, zoals deze commissie van dat moment af aan genoemd wordt.

In het overzicht dat gehanteerd is tijdens de afgelopen vier jaar wat betreft de aandacht voor de verschillende kernwaarden is het onderdeel *samenwerken* besproken. Collega's hebben tijdens studiedagen met betrekking tot activerende didactiek voorbeelden in workshops aan elkaar getoond. Dit heeft niet geleid tot het verder uitwerken van de kernwaarde, aangezien het door de secties wel als belangrijk werd omschreven, maar niet verder is opgenomen in een plan van aanpak. Voor 12 februari 2019 staat de studiemiddag in het teken van het bevorderen van de samenwerking op leerlingniveau, met als onderwerp *waardierend leren* en geleid door Eefje Teeuwisse (bureau Take a step).

De drie werkmiddagen zijn voor de secties gereserveerd om op het gebied van het betreffende vak verder, in overleg met elkaar, de lijnen uit te zetten wat betreft de activiteiten op het gebied van het ontwikkelen van de kernwaarden van dalton binnen het betreffende vak voor de verschillende jaarlagen.

Ontwikkeling kernwaarde samenwerking binnen de Zuidwester.

(Samenwerking tussen 5 dalton scholen (samenwerking op schoolniveau!) in het zuidwesten van Nederland)

De Zuidwester heeft de afgelopen jaren qua samenwerking goed en doelmatig gefunctioneerd. Het bezoek van collega's van een aantal secties aan de andere scholen heeft plaatsgevonden, maar mag nog verder ontwikkeld worden; de mentoren van de brugklassen en de coördinatoren van de verschillende afdelingen hebben tijdens georganiseerde studiemiddagen met elkaar van gedachten gewisseld over hun functioneren en dat gezien vanuit de daltongedachte. De vertegenwoordigers van de verschillende scholen van de regio VO hebben driemaandelijks contact over bovengenoemde zaken. Deze ontmoetingsmiddagen worden nog elk jaar georganiseerd.

Na overleg heeft het management van de 5 scholen in het schooljaar 2016-2017 besloten om de daltondocentopleiding verder vorm te geven en uit te voeren. Voor het Maurick College betekende dit dat er in samenwerking met SG Markenhage en SG Barendrecht een daltondocentopleiding wordt verzorgd. Elk jaar nemen tot nu toe minimaal 8 docenten van het Maurick College deel aan de opleiding. De aanmelding voor het komend schooljaar loopt ook al vol. De deelname is tot nu toe op basis van vrijwilligheid, maar tijdens de functioneringsgesprekken komt het onderwerp dalton sterk naar voren en er wordt met regelmaat gewezen op de mogelijkheid om deze opleiding in het kader van nascholing te volgen.

De opleiding heeft een reactie op school teweeggebracht. De collega's praten met elkaar over de opleiding, laten zien wat ze aan nieuwe ideeën hebben opgedaan en dat verspreidt zich via de individuele contacten op de school.

De coaching op school (reflectie op docentniveau) beperkt zich, naast de algemene daltonintroductie, tot meer ondersteuning op het persoonlijk vlak van beginnende en gevorderde docenten.

Reflectie:

De Maurick Vaardigheden Lijst (reflectie op docentniveau), wordt zowel in brugklas 1 en 2 als in klas 3 en 4 tweemaal per jaar in kolommen van Magister door docenten ingevuld. De inhoud van de specifieke daltonvaardigheden vraagt nog om meer uitwerking, maar de informatie van de vakken fungeert nu als onderwerp van gesprek van de mentor met de ouders.

De daltonleerlingwijzer wordt op dit moment niet gebruikt. De leerlingen en de ouders vulden hem te weinig in. Een reden hiervoor zou kunnen zijn dat de tekst zodanig opgesteld was dat bijvoorbeeld de leerlingen uit de brugklas de vragen maar moeilijk begrepen. In dit schooljaar is het initiatief genomen om de leerlingdaltonwijzer opnieuw vorm te geven en zodanig op te stellen dat leerlingen en ouders makkelijk de vragen kunnen invullen en dat er op die basis een portfolio kan worden opgesteld van de leerlingen die zij meenemen naar het volgende schooljaar.

De daltondocentwijzer (reflectie op docentniveau) wordt éénmaal per jaar ingevuld. De ingevulde lijst wordt als uitgangspunt gebruikt bij het functioneringsgesprek waarbij de docent aangeeft wat hij zich op het gebied van dalton eigen heeft gemaakt en waar nog uitdagingen voor hem liggen. Door middel van de leerling-enquête vindt er feedback plaats op dit handelen en wordt de docent de kans geboden zijn leerdoelen voor de komende twee jaar smart te formuleren.

Effectiviteit:

De keuze van het Maurick College om niet te werken met zogeheten daltontaken, maar de lesstof te verdelen via de studiewijzers is een principiële. De docent heeft zo niet de administrerende functie en de leerling wordt gestimuleerd verantwoordelijkheid te nemen voor zijn handelen. Het Maurick College wil de leeropbrengst van zowel instructielessen als daltonuren graag nog meer verbeteren waarbij het samensmelten van instructielessen en daltonuren tot een meer samenhangend geheel een doel is dat nog niet compleet bereikt is, maar waar wel constant aan gewerkt wordt door middel van reflectie.

We werken op vier manieren naar dit doel toe:

- Het afwisselen van werkvormen door de docent. Dit is een onderwerp tijdens een studiemiddag geweest. De collega's hebben elkaar door middel van het tonen van voorbeelden geïnspireerd om ook deze toepassing te gebruiken.
- Het werken met tempo- en leerdifferentiatie.
- Het reserveren stimuleren bij de leerling en de docent. Zie de bijlage in het daltonboek waar in de bijlage een reserveerlijst is opgenomen die door de docenten wordt gebruikt en waar leerlingen veel gebruik van maken.
- Versterken van de relatie tussen leerling, docent, mentor en de ouders.

Aanbeveling 3:

Maak de ontwikkeling van planningsvaardigheden op langere termijn inzichtelijk.

Acties die ondernomen zijn:

Studiekalender:

Waar voorheen de studiekalenders op verschillende plaatsen te vinden waren is nu gekozen voor één centrale plek: onder de 'studiewijzer' van Magister.

---

2 jaar lang is deze studiewijzer ook als zodanig ingevuld. Per week werd daarin aangegeven wat er behandeld zou worden of wat de leerling voorbereid moest hebben. Door deze tool waren leerlingen het overzicht kwijt. Het was lastig om verschillende vakken naast elkaar te leggen en een goed overzicht te krijgen van wanneer de drukke momenten en de toetsen waren. Wel werd deze plek door een aantal secties gebruikt om links/opdrachten/samenvattingen/lesmateriaal achter te laten. Vanwege het slechte totaaloverzicht van deze tool hebben we de volgende keuze gemaakt:

- De centrale plek blijft de 'studiewijzer', zodat iedereen weet waar hij de studiekalender kan vinden.
- Er wordt een bijlage in geplaatst van de studiekalender.
- Het is de keuze van de docent om ook nog gebruik te maken van de rest van de tool.
- Leerlingen krijgen inzage in het toetsrooster (overzicht).
- Er wordt een nieuwe daltonplanner ontwikkeld.

Inhoudelijk:

Veel docenten vinden het nog lastig om de leerling los te laten en zorgen daarom voor een strakke studiekalender. Maar meer en meer laten de docenten de leerlingen 'los' en mag de leerling zijn eigen traject kiezen: welke opdrachten hij maakt, wanneer hij deze maakt, of hij versnelt of op een ander niveau werkt, of hij een toets maakt of op een andere manier laat zien dat hij de doelen heeft behaald. (Dat laatste gebeurt incidenteel en dan met name in de onderbouw.) De leerling maakt dan dus impliciet zijn eigen studiekalender.

Daltonplanner:

Met de nieuwe daltonplanner hebben we een tool ontwikkeld om de leerlingen te helpen met plannen. Nieuw daarin:

- ruimte voor het toetsrooster.

De mentor neemt het toetsrooster aan het begin van de periode (of eerder) door met de klas. De leerlingen schrijven hier op welke toetsen er die week mógen worden afgenomen. De daadwerkelijke momenten worden later met de vakdocenten besproken, maar zo weet de leerling waar hij aan toe is en kan er ook niet zomaar een toets extra worden gegeven.

- ruimte om ook na school de tijd in te plannen. Leerlingen kunnen hun vaste afspraken (sporten, werken, eten, chillen, ...) eerst blokkeren en daarna verder gaan plannen aan de hand van de studiekalenders. Zo krijgt de leerling één visueel overzicht van zijn eigen totale weekplanning.
- ruimte om ook te plannen wat de leerling in de daltonuren concreet gaat doen. Dit laatste gebeurt nog bijna niet.

Aanbeveling 4:

Expliciteer je daltonwerkwijze in al je activiteiten: van instructie en vaklessen, van mentorlessen, daltonuren en extra curriculaire activiteiten.

Acties die ondernomen zijn:

- Tijdens de studiedagen zijn veel activiteiten verwoord, toegelicht en ook getoond. Zie het Dalton Ontwikkel Model (DOM)
- Afgelopen jaar zijn we begonnen met de opleiding daltondocent. Dit ter professionalisering, maar ook enthousiasmeren. (zie daltonboek)

-
- De daltonwijzer wordt gebruikt bij de functioneringsgesprekken (zie daltonboek bijlage). Dit om de zelfreflectie door docenten kracht bij te zetten.
  - Er is een nieuwe methode geschreven voor de studielessen van de brugklas. Hierin wordt meer aandacht besteed aan de theorie en praktijk van ons daltononderwijs. En ook meer aandacht wordt besteed aan de planningsvaardigheden.
  - Het Daltonboek is na een grondige herziening opnieuw uitgegeven.
  - De daltonkernwaarden komen nog te weinig terug in de instructielessen. Wel zien we meer reflectiemomenten, vooral op toetsresultaten. Door de vernieuwing met de I-pads zien we ook meer samenwerking. Maar daltonuren en instructie-uren moeten nog meer een geheel gaan vormen.
  - Het inventariseren van het daltongehalte van het curriculum per sectie is nog niet breed uitgezet. Men vindt het vaak ook lastig om te formuleren waar de kernwaarden terugkomen. Tijdens gesprekken blijkt vaak dat er meer gebeurt, maar dat docenten zich er niet altijd van bewust zijn dat dat onder de kernwaarden valt.
  - Van daltongroep naar DOC, waarbij de DOC bestaat uit allerlei geledingen: Directie, schoolleiding, docenten van verschillende vakken, leerjaren en leerniveaus. Deze is zo samengesteld om de daltongedachte zo breed mogelijk binnen de school uit te zetten en hem zo breed mogelijk te laten ontwikkelen. (Olievlekwerking)
  - Tijdens de studiedagen is ook in groepen en plenair besproken wat verschillende vakken doen aan differentiatie en activerende didactiek. Ook hebben veel secties workshops gegeven waarbij ze hebben laten zien wat ze de leerlingen hierin kunnen aanbieden. Ook hebben ze laten zien wat de mogelijkheden zijn voor verdieping, ondersteuning en versnelling. Er is een daltoncontract ontwikkeld dat hierbij gebruikt kan worden. (zie bijlage daltonboek)

Aanbeveling 5:

Versterk, o.a. in het kader van een lerende organisatie, de horizontale samenwerking en uitwisseling van docent/mentoren/leerlingbegeleiding op klasse/jaarlaagniveau en bevorder collegiaal lesbezoek en intervisie.

Acties die ondernomen zijn:

Samenwerken met collega's is een basis voor het goed laten draaien van onze school. Hiervoor is het nodig dat men elkaar kan aanspreken op verantwoordelijkheden. Er wordt hierbij waarde gehecht aan authenticiteit; doen wat je zegt te gaan doen. Bij ontwikkeling van nieuwe ideeën is het enthousiasme van het team duidelijk zichtbaar, denk hierbij aan invoering van iPads, ONS en vakinhoudelijke ontwikkeling. Samenwerking binnen secties vinden we belangrijk. Werkgroepen zoals "taal en rekenen" en "digitalisering" bezoeken secties met als doel de plannen te concretiseren.

Bij de taakverdeling binnen de school wordt uitgegaan van het principe 'doen waar je blij van wordt en waar je kwaliteiten liggen'. Wil je deze kwaliteiten ontwikkelen dan is daar, binnen de mogelijkheden, op MC alle ruimte voor.

Deze positieve manier van samenwerken heeft zijn uitstraling op een pedagogisch veilig klimaat tussen docenten onderling. Denk hierbij aan het geven van workshops aan elkaar tijdens studiedagen en het delen van nieuwe aanpak tijdens plenaire bijeenkomsten.

Op collegiaal lesbezoek zijn geen acties ondernomen. Vooral tijdgebrek ligt hieraan ten grondslag. We zijn enorm in ontwikkeling, maar na een aantal vergeefse

pogingen zijn de prioriteiten anders komen te liggen. Hier ligt een hulpvraag aan het visitatieteam.

1. Vrijheid en verantwoordelijkheid

Indicatoren op leerlingniveau

1.1	De leerling neemt verantwoordelijkheid voor de verwerking van zijn taak.
1.2	De leerling legt waar nodig verantwoording af aan zijn leraren, zijn medeleerlingen en zijn ouders over de verwerking van zijn taak.
1.3	De leerling is actief betrokken bij zijn eigen (leer)werk.
1.4	De leerling draagt zorg voor zijn leeromgeving.

evaluatie school

Het Maurick College heeft de verwerkingsstof ingedeeld door middel van een planning in de studiekalender. De leerling krijgt uit principe het vertrouwen om per week of een langere tijdseenheid zijn werk in te delen. Daarnaast krijgt hij de mogelijkheid om ondersteuning in dit proces te vragen en legt uiteindelijk verantwoording af aan de betreffende docent c.q. mentor.

Omdat leerlingen aangeven behoefte aan een Word-document te hebben is ervoor gekozen, naast het ontwikkelen van een digitale studiewijzer in de ELO, een studiekalender als Word-document ter beschikking te stellen. Zodoende kunnen de leerlingen sneller en makkelijker de nodige informatie vinden. Digitaal materiaal blijft via de ELO beschikbaar en eventuele veranderingen in de planning worden in de digitale studiewijzer aangegeven. De studiekalenders beslaan de tijdsperiode van een semester. Vanaf de brugklas wordt de verantwoordelijkheid steeds meer bij de leerling gelegd wat betreft planning en toepassing van de verwerkingsstof.

Zowel het personeel als de leerlingen hebben toegang tot het Programma van Toetsing Onderbouw (PTO) en de PTA's op de ELO van Magister. Mentoren beschikken voortaan ook over toetsroosters voor het hele schooljaar. Daarmee kunnen de leerlingen hun toetsen en andere opdrachten over het hele schooljaar in hun planner noteren. Dit inzicht geeft leerlingen de mogelijkheid een planning op zowel korte als lange termijn te maken met de nodige consequenties voor de weekplanning.

De leerling maakt voor de open daltonuren de keuze voor een bepaald vak, een docent, c.q. lokaal en met welke medeleerlingen hij eventueel wil werken. Binnen de daltonuren bepaalt de leerling de werkvorm. Het Maurick College heeft besloten vanaf schooljaar 2018-2019 terug te stappen naar een daltonplanner in plaats van een daltonagenda. Het concept planner past beter bij de visie van de school, waarbij verwacht wordt dat leerlingen eigenaar zijn van hun leerproces en dus

overwogen keuzes maken over de invulling van hun werkzaamheden gedurende de hele week. De mentor kan zodoende zijn/haar leerlingen coachen in het maken van een planning die zowel binnen als buiten school in balans is (studie-uren, hobby's, bijbaantje enz.).

Wat betreft het invullen van de daltonuren bieden de stempels in relatie met de planning een uitgangspunt voor een gesprek tussen leerling en mentor. Met het digitaal scannen is het sinds kort ook mogelijk via Magister de aanwezigheid van leerlingen bij te houden. Zodoende zal in de toekomst de mentor het overzicht kunnen raadplegen om een totaaloverzicht te hebben van de locaties en/of de docenten waar zijn/haar leerlingen voor kiezen. Ook dit vormt een uitgangspunt voor individuele en collectieve gesprekken tussen de mentor en zijn/haar leerlingen.

Dankzij het scannen kan de mentor zich op de inhoudelijke invulling van daltonuren richten terwijl de coördinator de presentie controleert.

bevindingen visitatieteam

In gesprek met de leerlingen komt naar voren dat zij (de leerlingen) een grote mate van verantwoordelijkheid hebben en die bij bepaalde vakken ook krijgen. Dat komt het sterkst naar voren bij de zogenaamde bèta-vakken. Daar is het volgens de leerlingen namelijk mogelijk om de vorm van de lessen te bepalen. Denk hierbij aan de inrichting van de les. Wanneer is er instructietijd? Wanneer is er werktijd? Dit wordt in samenspraak met de docent besloten.

Tijdens de daltonuren geven de leerlingen een grote blijk van verantwoordelijkheid door tijdens de daltonuren in de open ruimtes te gaan zitten zoals het forum en daar zonder enige aansporing in rust aan het werk te gaan. Er ontstaat wel een spanningsveld bij de inschrijving van de daltonuren. De meeste leerlingen schrijven zich in bij de docenten bij wie zij zich het meest op hun gemak voelen of de docent die zij het meest relaxed vinden. De vrijheid van de leerlingen om zich in te schrijven neemt het over van het verantwoordelijkheidsgevoel, omdat een leerling niet bij de docent gaat zitten bij wie hij/zij de beste ondersteuning kan krijgen. De docent laat dit in veel gevallen ook toe. Uit het gesprek met de leerlingen kwam ook naar voren dat zij graag vrijheid als beloning wensen als zij goed voor een vak staan. Dit kan in de vorm van eerder vrij zijn van school of de mogelijkheid voor een ander vak te gaan werken tijdens het betreffende vak. Leerlingen geven als antwoord op de hulpvraag van de school (hoe kunnen wij de verantwoordelijkheid meer bij de leerlingen leggen en minder bij de docenten?) dat zij graag aan het begin van een periode de gehele leerstof willen doornemen en daar dan zelfstandig een planning op willen maken.

Indicatoren op leraarniveau

1.5	De leraar kan loslaten en schenkt vertrouwen aan zijn leerlingen. Hij biedt hiervoor een kader waarbinnen de leerlingen hun eigen leerproces kunnen vormgeven.
1.6	De leraar houdt rekening met verschillen en creëert maatwerk dat zichtbaar is in de taakhoud.
1.7	De leraar begeleidt zijn leerlingen en geeft waar nodig sturing, op zo'n manier dat de leerlingen zich vaardigheden eigen kunnen maken om de leerdoelen te behalen en de taak te kunnen volbrengen.

evaluatie school

De docent begeleidt het onderwijsproces en geeft ruimte aan leerlingen die de vrijheid aankunnen, of grijpt in als een leerling niet voldoet aan de basiseisen. Een leerling kan beperkt worden in zijn vrijheid door de mentor en door de vakdocenten. Als het nodig is, kunnen leerlingen in dit geval verplicht worden om bepaalde vakken in te plannen voor de daltonuren. Het daltoncontract is daar een handig 'gereedschap' voor. Daarmee wordt een leerling uitgenodigd, c.q. verplicht naar een aantal daltonuren te gaan voor een bepaalde tijd. De leerling kan zelf ook het initiatief nemen om een daltoncontract aan te vragen.

Het daltoncontract heeft verschillende doeleinden: achterstanden wegwerken, verdieping aanbieden, een reparatietraject voor een specifiek onderwerp afspreken en kan door de mentor, de docent of de leerling geïnitieerd worden.

Differentiatie is als doel opgenomen in het daltonboek. De daltonuren bieden mogelijkheden tot "maatwerk" en geven daarmee automatisch een vorm van differentiatie. Door middel van verschillende studiedagen over differentiatie hebben we met het docententeam nagedacht over welke vormen wij binnen ons daltononderwijs kunnen toepassen.

Binnen het docententeam is nog veel variatie met betrekking tot het loslaten van de verantwoordelijkheid voor het onderwijsleerproces. Hetzelfde geldt voor differentiëren binnen de instructielessen.

Goed voorbeeld doet goed volgen: door middel van het presenteren van vormen van good practice door individuele docenten dan wel vaksecties brengen we onderwerpen als differentiëren, toetsing en activerende didactiek onder de aandacht van alle collega's.

bevindingen visitatieteam

Zoals op de meeste scholen worstelt ook het Maurick college met het verleggen van de verantwoordelijkheid van de docent naar de leerling. In de praktijk komt juist naar voren dat de leerlingen veel verantwoordelijkheid nemen en ook ervaren. De docenten geven de leerlingen de vrijheid om zich in te schrijven voor de daltonuren waar zij dat zelf willen. Het zwerfgedrag aan het begin van de daltonuren van leerlingen is aanwezig, maar kan voorkomen worden door een digitaal registratiesysteem. Als de docent vindt dat een leerling te weinig verantwoordelijkheid heeft getoond wat betreft zijn of haar schoolwerk dan kan de docent in samenspraak met de leerling een dalton-contract opstellen. Dit haalt op dat moment de verantwoordelijkheid weg bij de leerling, maar juist met als doel om de

verantwoordelijkheid bij de leerling weer te vergroten. In het vooruitzicht kan dan een beloning worden vastgesteld als een herkansing of iets dergelijks. Ook kan de leerling, weer in samenspraak met de docent, zelf een dalton-contract aanvragen. Dit is een mooie vorm van het, al dan niet tijdelijk, verleggen van de kernwaarde vrijheid en verantwoordelijkheid tussen de docent en de leerling. Uit de gesprekken met de leerlingen blijkt dat de verantwoordelijkheid kan worden vergroot door de leerlingen meer te dwingen tot het plannen over een langere periode. Op deze manier kan de docent door middel van reflectie de leerling aanspreken op zijn of haar verantwoordelijkheid aan de hand van de gemaakte planning.

Indicatoren op schoolniveau

1.8	Op de school heerst een cultuur van vertrouwen.
1.9	Leraren en overige medewerkers kunnen omgaan met verantwoordelijkheid en het aangeven van grenzen.
1.10	Leraren en overige medewerkers komen de afspraken na.
1.11	De brede algemene vorming van leerlingen is richtinggevend.
1.12	Het onderwijs wordt gegeven in een lerende organisatie waar leerlingen en leerkrachten zich kunnen ontwikkelen naar hun mogelijkheden.

evaluatie school

De basishouding binnen het Maurick College gaat uit van de positieve instelling van medewerkers en leerlingen. Deze is gebaseerd op wederzijds vertrouwen. Zowel personeel als leerlingen laten blijken dat het in hen gestelde vertrouwen zeer gewaardeerd wordt en het resulteert in een prettige sfeer op school.

Het Maurick College is een lerende organisatie:

- de school werkt met een docent daltonwijzer; dit is een gereedschap waarmee de docenten op hun werk reflecteren;
- de leerlingen beoordelen hun eigen docenten d.m.v. een leerling-enquête;
- twee daltoncoaches organiseren intervisie voor nieuwe docenten en de overige leden van het team;
- wekelijks vindt er op donderdagmiddag een DOC-bijeenkomst plaats.
De groep daltoncoördinatoren, bestaande uit één directielid en drie leden, stelt de agenda op en bespreekt onderwerpen die actueel zijn en een langetermijnplanning kennen, zoals de doelen uit het daltonboek;
- twee a drie studiemiddagen per schooljaar; centrale thema's zijn didactiek, het vakwerkplan en toetsing;
- tijdens het tweejaarlijkse functioneringsgesprek komt o.a. de daltonwijzer aan bod. Hieruit vloeien afspraken tussen docent en schoolleiding voort.

bevindingen visitatieteam

Na de vorige visitatie is besloten om een DOC (Dalton onderwijs Commissie) op te richten. Hierin zitten een aantal docenten en leidinggevenden. De groep is momenteel aan het groeien door het feit dat de docenten zich verantwoordelijk voelen voor de gang van zaken op het Maurick College. Als er in de wandelgangen gevraagd wordt naar bepaalde besluiten omtrent de daltonrichting van de school dan worden ze gelijk vrijblijvend uitgenodigd om eens te komen kijken tijdens een DOC vergadering. Dit werpt zijn vruchten af en de docenten komen een keer langs en voegen zich in sommige gevallen bij het DOC.

2. Zelfstandigheid

Indicatoren op leerlingniveau

2.1	De leerling neemt zelf initiatieven om zijn leerdoelen te bereiken.
2.2	De leerling vraagt hulp van anderen en helpt anderen als zij hem/ haar om hulp vragen.
2.3	De leerling bepaalt mede hoe (werkvorm, tempo, plaats, tijd) hij/zij werkt aan de gestelde doelen.
2.4	De leerling kan omgaan met uitgestelde aandacht.
2.5	De leerling krijgt de gelegenheid het gemaakte werk zelfstandig na te kijken.

evaluatie school

Het Maurick College verwacht van de leerling dat hij zichzelf op de hoogte stelt van wat er in de studiekalenders staat, hiermee zijn eigen planning maakt voor zowel tijdens als na school. Deze planning is op zijn minst een weekplanning. Hiervoor is door de DOC (Dalton Ontwikkel Commissie) een nieuwe daltonplanner ontwikkeld, waarin de leerling ook zijn naschoolse tijd kan inplannen. Er wordt binnen de school ook geëxperimenteerd met het zelf maken van een planning voor een hele periode. Hierbij wordt bijvoorbeeld met de klas besproken wanneer er klassikale instructie zal plaatsvinden en waarover. Vervolgens maakt de leerling zijn eigen planning hieromheen, ook rekening houdend met zijn privésituatie en de druk van andere vakken.

Incidenteel maken leerlingen toetsen op een eerder moment, op een ander niveau of versnellen ze hele jaren voor een bepaald vak (wiskunde en Engels). Deze leerlingen worden begeleid door een docent, maar werken geheel zelfstandig. De leerling behoort voorbereid naar de les te komen en actief mee te doen tijdens de les, zowel tijdens klassikale werkvormen als tijdens zelfwerkzame momenten. De leerling maakt/leert zelfstandig zijn geplande werk en controleert zijn werk tijdens de les, tijdens daltonuren of thuis.

We zouden graag zien dat de leerling vervolgens ook reflecteert op zijn werk (zowel huiswerk als toetsen). Dit is nog een aandachtspunt bij een aantal secties. Als de leerling zijn doelen niet haalt, ligt in eerste instantie het initiatief bij de leerling. Hij neemt contact op met de vakdocent voor extra begeleiding. Deze begeleiding kan plaatsvinden tijdens de les en in het bijzonder tijdens de daltonuren. De planning hiervoor kan samen met de docent en/of mentor plaatsvinden.

De leerling kan een daltoncontract aanvragen waarmee hij de gelegenheid krijgt om te werken aan hiaten. In zo'n daltoncontract geeft de leerling zijn eigen doelen aan en hoe hij die wil bereiken.

Naast het reguliere vakkenpakket bestaat er voor de leerlingen de mogelijkheid om tijdens dalton ook andere onderwerpen te behandelen of vakken te volgen, de zogeheten daltonplusactiviteiten. Denk onder andere aan MEP, de schoolkrant Dalton Daily, robotica, geluidsboxen bouwen, geluidstechniek, blazers-groep, koor, Chinees, Goethe, DELE, DELF, wetenschapsdocumentaires beschouwen en Maurick Talent Academy. Hierin wordt van de leerling veel zelfstandigheid gevraagd. De leerling moet zelf veel voorbereiden, en heeft vaak de vrijheid om een eigen plan te bedenken en uit te voeren. Daarnaast is er ook nog een aantal projecten (zie schoolniveau) waar ook een groot beroep gedaan wordt op de zelfstandigheid van de leerling.

bevindingen visitatieteam

De leerling kan gebruik maken van verschillende tools die de zelfstandigheid vergroten: de Daltonplanner, de studiekalender en het *Daltoncontract*. Leerlingen geven aan dat de controle van bijvoorbeeld de *Daltonplanner* door de mentor wordt gedaan. Er zijn hier wel verschillen tussen mentoren. Leerlingen vinden de *Daltonplanner* prettig omdat het overzicht geeft. Het zorgt ervoor dat een periode voor leerlingen voorspelbaar is. Er wordt nauwelijks gebruik gemaakt van het plangedeelte buiten schooltijd.

De leerlingen schrijven in voor de daltonuur via een reserveringslijst. Uit het gesprek met de docenten blijkt dat dit zo is zodat de vakdocent de leerling bij de deur kan ontvangen en dan kan bespreken wat de leerling tijdens het daltonuur gaat doen. Op deze manier moet een leerling van tevoren nadenken waar hij gaat zitten, bij welke docent en voor welk vak hij gaat werken en of hij vragen wil stellen aan de docent. Dit is ook vooraf te melden.

Leerlingen krijgen veel ruimte om regelmatig zelfstandig aan opdrachten en taken te werken. Dat gebeurt met name in daltonuren op de leerpleinen (die worden goed benut), maar ook in de lessen. Dankzij de 'nieuwe' daltonplanner en de begeleiding door mentoren en docenten zijn veel leerlingen goed in staat hun maak- en leerwerk (en andere buitenschoolse activiteiten) te plannen. De kwaliteit van de plannings, is nog wel vaak afhankelijk van de mentor. De ene mentor stimuleert het plannen – en het naleven

van de planning – sterker dan de andere mentor en dat is terug te zien in hoe leerlingen de daltonplanner verzilveren.

Leerlingen benutten de daltonuren goed om hulp van docenten en medeleerlingen te vragen.

Leraren zijn over het algemeen erg behulpzaam, uitzonderingen daargelaten. In de onderbouw maken leerlingen ook dankbaar gebruik van de peertutors, de ouderejaars. Leerlingen geven wel aan dat docenten veel tijd kwijt zijn aan de administratie, waardoor de leraren soms te weinig toekomen aan de ondersteuning van leerlingen.

Leerlingen kunnen prima zelfstandig werken na de instructie van een docent. In veel lessen vormt de klassikale instructie nog wel de basis. Bij enkele docenten hebben leerlingen invloed op de vorm en inhoud van de lessen. Leerlingen kunnen dan bijvoorbeeld kiezen of ze vooraan in de klas (extra) instructies volgen of elders in het lokaal zelfstandig of in duo's aan de slag gaan. Ook bepalen ze welke stof extra wordt uitgediept en welke stof sneller kan worden behandeld. Die invloed vinden leerlingen positief. Ze zouden graag zien dat meer docenten die mogelijkheden bieden. Het lesprogramma is vooral docentgestuurd. De zelfstandigheid gaat vooral over het verwerken van de leerstof.

Bij tegenvallende resultaten sluiten leerlingen en mentoren of docenten een daltoncontract af. Zo kan worden afgesproken dat de leerling meer daltonuren of instructies volgt. In sommige klassen wordt dit instrument veelvuldig ingezet in andere klassen helemaal niet.

Het zelfstandig nakijken van het gemaakte werk gebeurt wel, maar zeker niet bij alle docenten. Huiswerk wordt ook nog klassikaal besproken, zeker in de onderbouw.

Indicatoren op leraarniveau

2.6	De leraar creëert de randvoorwaarden (taakgerichte werksfeer, organisatie, opdrachten/taken, materialen) die de leerlingen in staat stellen zelfstandig te kunnen werken, zodat zij in hun eigen tempo en op hun eigen wijze kunnen leren.
2.7	De leraar stimuleert leerlingen initiatieven te nemen en te tonen.
2.8	De leraar biedt ruim tijd aan leerlingen om zelfstandig te kunnen werken.
2.9	De leraar creëert voor de leerlingen de ruimte om hun talenten te laten zien en te ontwikkelen.

evaluatie school

Het Maurick College verwacht van de docent dat hij om te beginnen voorziet in de randvoorwaarden: het aanleveren van een kloppende studiekalender, het beheersen van de lesstof als vakdocent, helderheid geven over wat er van de leerling wordt verwacht, materiaal beschikbaar stellen en zorgen voor een goede werksfeer. Daarnaast behoort de docent ruimte te bieden aan de leerling om zelfstandig te kunnen werken: maken van opdrachten, samenwerken met andere leerlingen, versnellen, verdiepen en bespreken van opdrachten en gemaakt werk.

De docent stimuleert de leerling om zelf initiatief te nemen. Dit kan inhouden dat de docent de leerling stimuleert om te versnellen of dat hij de leerling stimuleert om een keuze te maken uit het aanbod van opdrachten. Ook kan hij de leerling stimuleren om in daltonuren langs te komen, al dan niet met een daltoncontract, of om zijn eigen planning te maken.

Alhoewel het initiatief in eerste instantie bij de leerling ligt als hij zijn doelen niet haalt, zal de vakdocent en/of mentor de leerling ook begeleiden als hij dit initiatief niet neemt of hier hulp bij nodig heeft.

Een belangrijk onderdeel in het zelfstandigheidsproces van de leerling is het stellen van vragen. De docent leert de leerling hoe hij zijn vragen kan formuleren om zijn doel te bereiken.

bevindingen visitatieteam

Er is de laatste jaren veel tijd geïnvesteerd in het scheppen van de juiste randvoorwaarden. Het systeem van inschrijven met het scannen en stempelen, de *Daltonplanner*, het *Daltoncontract*, de studiekalender. Hiermee geven docenten de leerlingen de mogelijkheid om zelfstandig te werken.

In de school heerst tijdens zowel de daltonuren als in de lessen een prettige werksfeer. Tijdens de daltonuren is het stil op de gangen, de open leerruimtes en in de aula. Het geeft de leerlingen de kans de daltonuren op een goede manier te besteden.

Docenten bieden leerlingen veel tijd om zelfstandig te werken. Instructies worden afgewisseld met opdrachten die vervolgens ook weer worden besproken. Sommige docenten stimuleren hun leerlingen actief om zelf initiatieven te nemen en te tonen: opdrachten maken, oplossingsmethodes zoeken en vraagstukken oplossen. Dat wisselt wel sterk per docent.

De vrijheid voor leerlingen om bepaalde keuzes te maken in hun leerproces is nog beperkt. Leerlingen kunnen gebaat zijn bij meer keuzemogelijkheden in het eigen maken van de leerstof. Laat leerlingen hiermee experimenteren en zoeken (en onderuitgaan). Op basis van reflectie kunnen leerlingen dan hun werkwijzen aanpassen en zoeken naar andere methoden om hun doelen te bereiken.

Binnen de school bieden veel docenten leerlingen de ruimte om hun talenten optimaal te verzilveren. Dat gebeurt met name bij de daltonplus-activiteiten en de verschillende (vakoverstijgende) projecten die door docenten worden opgezet.

Indicatoren op schoolniveau

2.10	De school creëert voor de leraren en overige medewerkers de ruimte om hun talenten te laten zien en te ontwikkelen.
2.11	De school stimuleert leraren en overige medewerkers initiatieven te nemen en te tonen.

evaluatie school

Docenten krijgen alle ruimte om zich te ontwikkelen binnen hun vakgebied. Denk hierbij aan collega's die aan projecten werken die buiten de lesstof vallen. Deze projecten leveren een extra stimulans op voor de docenten en leerlingen. Enkele voorbeelden zijn: project Verdun (geschiedenis), project biking op Mallorca (ANW), aquaponics (Science), veldwerk vulkanisme Sicilië (aardrijkskunde), het blazersensemble (muziek), de musical, Maurick Dans Company, het basis- en selectiekoor, het project geluidsboxen bouwen en de Maurick Talent Academy (sport en muziek). Deze projecten zijn ontstaan vanuit persoonlijke interesse van collega's. De school biedt de mogelijkheid om deze projecten uit te voeren.

Het Maurick College streeft ernaar om ook de niet vakgebonden talenten van het personeel in te zetten. Op deze manier behoort het coördineren van een afdeling, het decanaat, zorgcoördinatie, daltoncoördinatie e.d. tot de mogelijkheden van alle docenten; deze activiteiten worden namelijk gezien als taken in plaats van functies. De directie stimuleert en biedt het personeel de mogelijkheid om opleidingen en cursussen te volgen binnen en buiten het vakgebied. Op deze manier krijgt het personeel de ruimte zich persoonlijk te ontwikkelen. Masteropleidingen en cursussen op vakgebied en management worden door de directie gefaciliteerd met tijd en financiering.

Het Maurick College verwacht van alle docenten dat zij zich blijven ontwikkelen op het gebied van de daltonkernwaarden. Om dit te stimuleren organiseert de school studiedagen die steeds een jaar lang in het teken staan van één van de kernwaarden van dalton. Tijdens de studiedagen wordt geïnventariseerd wat de vaksecties en individuele docenten al doen binnen die kernwaarde. Gastsprekers worden uitgenodigd en delen hun expertise. Eigen docenten tonen good practices zowel plenair als in workshops.

Tijdens de sectievergadering worden de vorderingen besproken en uiteindelijk in de daaropvolgende studiedag weer meegenomen.

bevindingen visitatieteam

De DaltonOntwikkelCommissie (DOC) bestaat een enthousiaste groep mensen die wil dat de school zich verder ontwikkelt. Door de vrijwillige deelname zijn de leden sterk gemotiveerd. Alle geledingen van de school zijn betrokken bij de DOC. Docenten worden ook gestimuleerd aan te haken bij de daltonontwikkelingen en andere onderwijsontwikkelingen. Als docenten meer invloed willen hebben op de ontwikkelingen binnen de school, zijn ze ook welkom in de DOC. De communicatie naar het team verloopt onder meer via de nieuwsbrief.

De docenten gaven tijdens het gesprek met het visitatieteam aan dat zij het als prettig ervaren om zelf invulling te geven aan de initiatieven van de DOC. Hierdoor ontstaan verschillen in het gebruik en de toepassing van de tools die zijn ontwikkeld. Ouders en leerlingen vinden het minder prettig dat er veel verschillen zijn in de aanpak door docenten. Daardoor ontstaat er ook onduidelijkheid bij leerlingen over de regels en structuur.

De school geeft docenten veel ruimte om zelf initiatieven te nemen en te ontplooien. Dat blijkt ook wel aan de enorme grote variatie in onderwijsprojecten en daltonplus-activiteiten. Docenten ondernemen veel activiteiten met leerlingen, zowel op school als buiten school. Dat gaat soms wel ten koste van de (tijds)investeringen in de daltonkernwaarden (binnen de les).

3. Samenwerking

Indicatoren op leerlingniveau

3.1	De leerling benut de gegeven tijd en gelegenheid om te oefenen en zich te bekwamen in samenwerkingsvaardigheden.
3.2	De leerling werkt op respectvolle wijze samen met leraar en medeleerlingen.

evaluatie school

Het niveau van de samenwerking op leerling-niveau is binnen de school een belangrijk punt van aandacht. Er zijn de afgelopen twee jaar duidelijke stappen gezet om dit aspect van het (dalton)onderwijs een stevige basis te geven. Eerdere initiatieven, zoals de cursus activerende didactiek, hebben deels als gevolg dat er meer samengewerkt wordt. Maar samenwerken aan een opdracht, eventueel met het verdelen van de taken, is in veel gevallen nog steeds het samenwerkingsniveau.

Met het opzetten van de dalton-opleiding binnen de school is gekozen om weer duidelijk aandacht te geven aan de basisprincipes van ons dalton-onderwijs, zoals samenwerken. Dit wordt nog eens ondersteund door het faciliteren van iPads aan

de brugklasleerlingen en het geven van iPad-cursussen aan de docenten. Deze ontwikkelingen zullen de komende jaren door de hele school worden uitgerold. Met een iPad is het mogelijk meer samen te werken met bijvoorbeeld creatieve opdrachten.

Tijdens de instructielessen en daltonuren werken leerlingen zelfstandig al dan niet samen aan opdrachten. Impliciet bekwamen de leerlingen zich op deze manier in het samenwerken. De leerlingen nemen hierbij zelf het initiatief tot samenwerking. Sterkere leerlingen leren stof op een hoger niveau beheersen door dit aan de ander uit te leggen. Leerlingen maken dagelijks gebruik van de mogelijkheid om na school, of tijdens tussenuren, op de pleinen te werken waar doorgaans veel wordt samengewerkt. Dat gebeurt op basaal niveau, taken verdelen en aan de slag, maar ook op complexere niveaus (bijv. probleemoplossend werken en samen leren) waarbij vanuit een plan van aanpak een profielwerkstuk wordt uitgewerkt of een presentatie wordt voorbereid.

Binnen speciale projecten, zoals de schoolreis in kleine groepjes naar Verdun of het aardrijkskunde-project naar Sicilië, worden voorwaarden gecreëerd om leerlingen te laten samenwerken, zonder dat daar direct een beoordeling aan gekoppeld is. Binnen dergelijke projecten wordt van de leerlingen gevraagd een grote rol te spelen in de voorbereiding en samen met medeleerlingen en de docent te participeren in de totstandkoming van het programma. Het veilige klimaat binnen onze school zorgt ervoor dat leerlingen elkaar van feedback durven te voorzien. De goede verhoudingen tussen docenten en leerlingen zorgen zo voor een vorm van samenwerking waarbij bijna op natuurlijke wijze ieder zijn of haar specifieke kwaliteiten kwijt kan en men elkaar aanvult.

bevindingen visitatieteam

Zoals de zelfevaluatie al aangeeft verdient de pijler samenwerken op leerlingniveau aandacht. Binnen de lessen en dalton uren wordt er veel zelfstandig al dan niet met een iPad gewerkt. De bezochte lessen kregen klassikale instructie waarbij de leerlingen daarna individueel en eventueel samen opdrachten konden maken. De effecten van de scholing op het gebied van activerende didactiek hebben we vandaag (te) weinig teruggezien. Leerlingen konden in eerste instantie niet goed benoemen waar de samenwerking terug te vinden was maar bij doorvragen bleek dat er wel degelijk in de lessen en op de pleinen samen aan opdrachten gewerkt kan worden. Als voorbeeld gaven leerlingen aan dat ze samen een poster mochten maken. De rolverdeling en het samenwerken wordt dan informeel gedaan en er werd niet op gereflecteerd of feedback gegeven op de samenwerking.

Opvallend was dat er waarschijnlijk meer aan diverse vormen van samenwerking wordt gedaan in de bovenbouw dan in de onderbouw. Bewustwording d.m.v. reflectie op de samenwerkingsopdracht zou dit meer zichtbaar kunnen maken binnen het Maurick College.

De basis/kader lessen/ ons stroming zien we dat er meer sprake is van formele samenwerking met constante feedback van de docent als coach.

Ook zien we dat op gebied van profielwerkstukken in de bovenbouw leerlingen formeel samenwerken en samenwerkend leren.

In de eerste twee leerjaren krijgt een klas 2 tutoren, deze oudere jaars leerlingen worden ingezet om hulp te bieden aan de (verlengde) brugklassers.

De samenwerking tussen leerlingen en docenten is goed terug te zien binnen de verschillende projecten die er door de school worden aangeboden. Dit contact komt laagdrempelig, comfortabel, ongeforceerd en respectvol over. Leerlingen kunnen met hun vragen en ideeën terecht bij docenten. De ene docent laat zijn leerlingen meer samenwerken dan de andere dit is o.a. terug te zien in de functionele opstelling van de klassen. We zien in de lokalen nog veel busopstelling terug waardoor het idee gewekt wordt dat er alleen in groepjes van twee gewerkt kan worden. Groepsopstellingen kunnen gezellig zijn maar ze kunnen ook functioneel worden ingezet om zo de leerling de lesstof te laten verwerken.

Op de pleinen kan alleen samen worden gewerkt tijdens de lessen, in de daltonuren moet het stil zijn waardoor er vooral individueel en zelfstandig huiswerk wordt gemaakt. Binnen de klassen zijn er dan wel mogelijkheden tot samenwerking, deze is voornamelijk informeel.

Indicatoren op leraarniveau

3.3	De leraar werkt op respectvolle wijze samen met collega's en leerlingen.
3.4	De leraar geeft samen met collega's vorm aan de taak of leertaken, zoals deze in de school zijn afgesproken.
3.5	De leraar kan verschillende vormen en niveaus van samenwerken toepassen.
3.6	De leraar schept een pedagogisch veilig klimaat voor samenwerking met de leerlingen en tussen de leerlingen onderling.

evaluatie school

Op het Maurick College wordt op een respectvolle manier met elkaar samengewerkt. Deze samenwerking is met name zichtbaar binnen de secties met betrekking tot het ontwikkelen van lesprogramma's. Tijdens de studiemiddagen is vooral vakoverstijgend samengewerkt. Helaas werkt deze samenwerking nog weinig door in de dagelijkse lespraktijk. Op het vmbo is de vakoverstijgende samenwerking al verder in ontwikkeling. Denk aan de samenwerking tussen Z&W en Nederlands en in de onderbouw (ONS).

De DOC is een samenwerkingsverband bestaande uit docenten, schoolleiding en directie. Daar wordt niet over vakspecifieke zaken gepraat, maar over onderwijsontwikkeling en daarmee creëren we een breed draagvlak voor dalton onder het personeel. De DOC komt wekelijks bij elkaar.

Docenten werken intensief samen t.b.v. de buitenschoolse activiteiten en bij de professionele ontwikkeling, zoals de opleiding tot daltondocent. Het samen zorgdragen voor een veilig klimaat is een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid die ook zo wordt uitgedragen.

bevindingen visitatieteam

Het enthousiasme binnen de DOC spat ervan af. Het is duidelijk dat er hier samen goed over onderwijs en de invulling hiervan wordt nagedacht. Het opnieuw vormgeven aan de studiedagen gefocust op de daltonpijlers is hier een goed voorbeeld van.

Zoals zelf ook wordt aangegeven, is er nog niet doorgepakt op de studiemiddag vakoverstijgend samenwerken. Maar ook binnen de reguliere lessen wordt er niet direct op verschillende niveaus samengewerkt.

De vele verschillende projecten binnen de school lijken allemaal goed georganiseerd. Waarbij de verantwoordelijke docenten dit samen oppakken en dit met de leerlingen tot een goed eindresultaat brengen.

Indicatoren op schoolniveau

3.7	De school is een leefgemeenschap waarbinnen leerlingen, leraren en overige medewerkers op een zichtbare wijze samen leven en werken.
3.8	De school is een leerplek waar leerlingen en leraren al samenwerkend van en met elkaar leren.
3.9	De school is een veilige oefenplek voor democratisering en socialisering.

evaluatie school

Het samenwerken op schoolniveau is de afgelopen jaren geen specifiek aandachtspunt geweest. Maar dit betekent niet dat er weinig wordt samengewerkt. Vanwege het open karakter van onze school en de inrichting van het onderwijs kennen wij onze leerlingen goed. Dit geldt ook voor de rest van de organisatie: van receptie tot docent, tot conciërge tot schoolleiding; we kennen elkaar.

In de school is veel informeel overleg en dus ook samenwerking. Er zijn echter ook veel formele momenten die samenwerking stimuleren:

- Plenaire bijeenkomsten met alle personeelsleden, meerdere keren per jaar;
- Studiemiddagen waarop groepen docenten vaak worden gemixt, zodat leden uit verschillende secties samenwerken aan een taak;
- Sectie-overleg waarbij docenten samen verschillende zaken bespreken en aanpakken, waar ook vaak werkgroepen (zoals digitalisering, taal etc.) op bezoek komen;
- Overleggen op leerlaagniveau: bijvoorbeeld mentoren 3^e klas etc;
- DaltonOntwikkelCommissie.

Het bevorderen van samenwerking op schoolniveau is een onderdeel dat we waarschijnlijk in de komende jaren meer aandacht zullen geven.

bevindingen visitatieteam

Wanneer je de school binnen wandelt voel je direct de bekende dalton sfeer. De leerlingen, docenten en schoolleiding communiceren open met elkaar. Ideeën, experimenten en projecten van docenten en leerlingen krijgen vanuit de school de kans om zich te ontwikkelen.

SL en DOC werken goed samen. Leden van de DOC zitten ook in SL, de lijnen zijn kort, er is vertrouwen en enthousiasme wordt gewaardeerd en gehonoreerd. Dit is terug te zien in projecten zoals studiemiddagen vormgeven vanuit het daltononderwijs. Dit jaar staat de pijler samenwerken op de planning die nog verder doorgezet mag worden. Optimaal bleek 3 studiedagen aan dezelfde pijler werken. Dit jaar is door komst van iPad nog wat werk te verzetten voor de pijler samenwerken. De eerste start is gemaakt.

De sfeer tussen schoolleiding, collega's en leerlingen is goed. Er wordt in verschillende combinaties met elkaar samengewerkt. Ook op interscolair gebied wordt er binnen de Zuidwester goed samengewerkt. Dit wordt versterkt door de daltonopleiding die het Maurick samen met andere scholen aanbiedt aan hun collega's.

Geef aandacht niet alleen aan het samenwerken aan vakoverstijgende projecten, maar ook juist aan het ontwikkelen van samenwerkingsopdrachten binnen de reguliere lessen.

Aanbeveling

Aanbeveling is het doorpakken, verder uitwerken en vormgeven van de pijler samenwerken (formeel en samenwerkend leren) naar volgende studiedagen. Inventariseer wat er al wordt gedaan, er is meer dan al zichtbaar is. Vanuit daar kan er een leerlijn samenwerken worden vormgegeven.

4. Reflectie

Indicatoren op leerlingniveau

4.1	De leerling maakt een planning voor zijn taakwerk.
4.2	De leerling stuurt zijn planning bij door de voortgang te overzien.
4.3	De leerling beziet het behaalde eindresultaat kritisch en neemt leerpunten mee naar een volgende planning van zijn taak.

4.4	De leerling reflecteert op zijn eigen gedrag en dat van zijn medeleerlingen.
-----	--

evaluatie school

De leerlingen werken met studiekalenders. De brugklasleerlingen krijgen deze op papier en voor de overige leerlingen staan ze in de ELO van Magister. De studiekalenders worden ook als Word-bestand in de ELO geplaatst, zodat leerlingen deze eventueel ook zelf kunnen printen. Deze kalenders zijn per weektaak ingevuld. De verdeling van de leerstof en leeractiviteiten over de weken gebeurt door de docent. Binnen de afzonderlijke weken kan een leerling zelf zijn schoolwerk inplannen. Voor dit inplannen gebruikt de leerling zijn daltonplanner. Tijdens de daltonmentoruren en daltonuren speelt de mentor een belangrijke rol. De reflectie is dan vooral gericht op de planning van de leeractiviteiten. Mentoren en tutoren kijken mee met de planning van de leerlingen. Hierbij is de daltonplanner onmisbaar.

Steeds meer secties (o.a. ec, ak, wi, ne) maken voor een vakspecifieke reflectie gebruik van reflectieformulieren. Deze worden door de secties zelf ontworpen en meestal neemt de docent het initiatief om zo'n formulier in te laten vullen. Het doel is leerlingen kritisch te laten bepalen welke leerdoelen wel of niet gehaald zijn. Ze stellen zichzelf de vragen waarom antwoorden niet goed zijn en daarbij is ook aandacht voor de verschillende soorten fouten die gemaakt kunnen worden, zoals formuleerfouten, leesfouten en slordigheidsfouten. Deze vakspecifieke reflectie wordt ook ingezet in samenwerkingsverband. Zo worden leerlingen gevraagd om in groepjes hun toetsen te analyseren. Vakspecifieke reflectie vindt zowel in instructielessen als de daltonuren plaats en het wordt regelmatig gecombineerd met een daltoncontract. Een slecht resultaat bij een toets vormt meestal de aanleiding.

In het schooljaar 2016-2017 is gestart met een vakoverstijgende zelfreflectie. Leerlingen reflecteren op zowel hun behaalde resultaten als op hun daltonvaardigheden. Daarnaast geven ze zichzelf een voorlopig advies. Twee- tot drie keer per jaar schrijven de leerlingen deze zelfreflectie. Er is gestart in de brugklassen en inmiddels wordt ook in de tweede, derde en vierde klassen meer op deze manier aandacht gegeven aan zelfreflectie. Tijdens een schoolleiding bijeenkomst in december 2018 is besloten om deze zelfreflectie schoolbreed in te zetten en ook te bespreken tijdens de rapportvergaderingen. De DOC is wel van mening dat de reflectie op de daltonvaardigheden wat sterker terug moet komen dan nu het geval is. Hiermee gaat de DOC aan de slag in 2019.

In 2015-2016 is gestart met een pilot van de digitale leerlingdaltonwijzer. Dit is geen succes geworden. Ouders, docenten en leerlingen vonden het invullen van deze reflectie te tijdrovend. Door het aanpassen van de eerdergenoemde vakoverstijgende zelfreflectie gaan we leerlingen en docenten stimuleren om naast cijfers ook over daltonvaardigheden te praten.

Leerlingen geven aan dat de sfeer op school prettig is. Dit komt o.a. door het contact tussen leerlingen en docenten. Dit contact beperkt zich niet tot het helpen met de leeractiviteiten. Er wordt met leerlingen gesproken over allerlei

onderwerpen, ook over niet schoolse zaken. Vooral in de daltonuren en mentoruren is meer tijd voor reflectie op de sociale ontwikkeling.

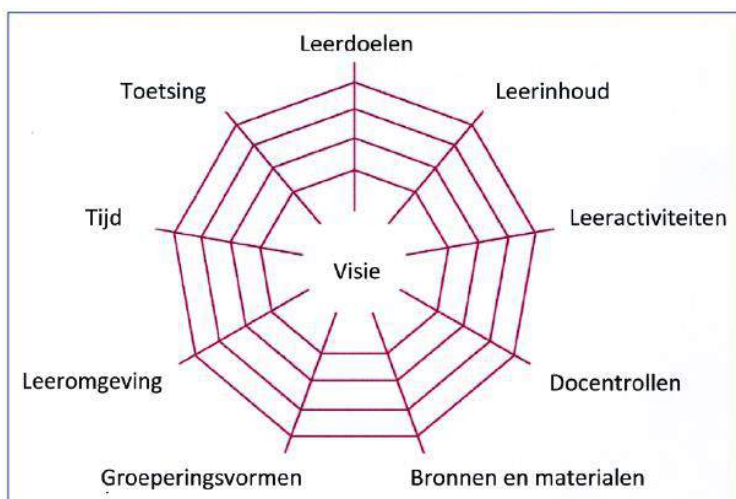
bevindingen visitatieteam

Na de vorige visitatie was er op deze kernwaarde een aanbeveling:

Aanbeveling 2:

Beschrijf de doorlopende en gefaseerde ontwikkelingslijnen van de kernwaarden samenwerking, reflectie en effectiviteit.

Aan de hand daarvan zien wij dat hier hard aan gewerkt is. En we zien dan ook dat reflectie op het plannen van daltonuren en op studieresultaten op school wel degelijk verder zijn ontwikkeld. Echter zien we hierbij dat het voor leerlingen best een uitdaging is om hier vorm aan te geven. Dit komt vooral doordat er binnen de school een grote pluriformiteit bestaat in de studiekalenders, inschrijfmethode voor de daltonuren en de reflectiewijze bij verschillende vakken en/of docenten. We hebben leerlingen gezien die hun daltonplanner volledig hebben ingevuld maar we hebben ook veel leerlingen gezien die het niet gebruiken zoals het de bedoeling is. Het blijkt vooral afhankelijk van de vakdocent en de mentor te zijn in hoeverre de daltonplanner daadwerkelijk als planner wordt ingezet. Een doorlopende en gefaseerde leerlijn hebben wij niet kunnen waarnemen. Binnen de school is veel geëxperimenteerd, als alle ervaring en kennis die hiermee is opgedaan bij elkaar wordt gebracht kan de volgende aanbeveling worden uitgewerkt. Het is dan ook in het belang voor de leerlingen aan te bevelen om hier meer uniformiteit in aan te brengen. Daarnaast zien we dat de reflectie vooral is gericht op de studieresultaten, waarbij leerlingen die achterstanden hebben aan een daltoncontract worden gekoppeld en leerlingen die goed gaan meer kunnen verdiepen in dalton-plus activiteiten. In dit kader is het interessant om te kijken naar het curriculaire spinnenweb van van den Akker, 2003 (SLO).

Deze stelt dat als je aan een van de draden te hard trekt, je het spinnenweb beschadigt. Dus integraal samenhangend is er de uitdaging om juiste mogelijkheden en leerwegen te ontwikkelen om doelen te behalen. Dus hoe ambigu het ook klinkt dat juist hier differentiatie in leerdoelen en leerinhoud, afgestemd op de motivatie en de leerstijl van

de leerling, kan bijdragen tot een beter resultaat. Het bevordert dan in ieder geval het gevoel van eigenaarschap en daardoor de motivatie van de leerling op het leerproces. Als tip geven we dat reflectie m.b.v. rubrics op daltonvaardigheden mogelijk de leerlingen hierbij kan helpen.

Indicatoren op leraarniveau

4.5	De leraar zet verschillende reflectiemethoden in.
4.6	De leraar laat leerlingen reflecteren op de samenwerking.
4.7	De leraar laat leerlingen feedback geven op zijn eigen functioneren.
4.8	De leraar is in staat om kritisch naar zijn werk te kijken en gebruikt evaluatie, reflectie en feedback van anderen om zich verder te ontwikkelen.

evaluatie school

De leerling daltonwijzer bleek geen succes te zijn. Daarentegen is de docent daltonwijzer nog wel in gebruik. Hiermee reflecteren docenten op zichzelf. Het is een handzaam document waarmee de leraren zichzelf beoordelen op de organisatie, inhoud en didactiek van de lessen en daltonuren. Deze daltonwijzer wordt twee keer per jaar ingevuld tijdens de daltonstudiemiddagen. Vervolgens worden de ingevulde daltonwijzers besproken tijdens de functioneringsgesprekken. Op deze manier wordt er tijdens de functioneringsgesprekken ook over de daltonwerkvisie en -werkwijze gesproken met de betreffende docent.

Ter voorbereiding op het functioneringsgesprek laat de docent een leerling-enquête invullen door twee klassen. Een directielid (verantwoordelijk voor het voeren van het functioneringsgesprek) wijst hiervoor twee klassen aan. Met deze leerling-enquête reflecteren de leerlingen op het functioneren van de docent. De uitslag hiervan betreft de docent op zijn functioneren en dit vormt een van de uitgangspunten van het functioneringsgesprek.

Ter voorbereiding op het functioneringsgesprek vindt er een lesbezoek plaats door een directielid. Tijdens dit lesbezoek wordt er gebruik gemaakt van een observatielijst die op een later tijdstip besproken wordt. Deze observatielijst is in het schooljaar 2017-2018 aangepast en daarmee minder uitgebreid geworden. De observant focust zich vooral op de 5 kernwaarden van dalton. Deze aanpassing maakt de observatielijst eenvoudiger in gebruik.

Twee keer per jaar organiseert de DOC een dalton-studiemiddag. Door middel van workshops worden "good practices" aan elkaar getoond. Ook dan is er ruimte voor reflectie omdat docenten de voorbeelden spiegelen aan hun eigen praktijk en daarover in gesprek gaan met elkaar.

Sinds het schooljaar 2017-2018 wordt, in samenwerking met Markenhage te Breda, de docent daltonopleiding verzorgd. Ook hier is het thema van een van de bijeenkomsten reflectie. Door met elkaar in gesprek te gaan, reflecteren de deelnemers regelmatig op zichzelf.

De leraar neemt het initiatief tot het invullen van het formulier “reflectie & zelfadvies”. Dit gebeurt met name vanuit de rol als mentor. Vooral na de toetsweken geeft de docent de opdracht tot het schrijven van deze vakoverstijgende reflectie.

LIO's en startende docenten worden door coaches begeleid. Daarbij wordt o.a. gebruik gemaakt van video-counseling. Vanzelfsprekend is hier reflectie op het lesgeven een belangrijk onderdeel van de begeleiding.

bevindingen visitatieteam

We hebben op school betrokken docenten gezien, die echt werken aan verbetering van processen. Ook hebben we gezien dat er tal van ontwikkelingen zijn die spelen. Hierdoor ontstaat er wel een groot verschil in werkwijze, waarvan de leerlingen toch last schijnen te hebben. Verschillen in studiekalenders, inschrijven voor daltonuren en manier van lesgeven zijn hiervan voorbeelden. Aan de andere kant hebben we gezien dat de school bruist en dat er een goede sfeer is. De daltoncursus en het delen van parels in de teams worden als zeer positief ervaren.

We hebben niet kunnen constateren of docenten verschillende reflectiemethoden inzetten. Uit de gesprekken met leerlingen is dit ook niet duidelijk naar voren gekomen. De reflectiemomenten die leerlingen kennen zijn gebaseerd op resultaten. Te denken valt aan het formulier van Reflectie en Zelfadvies die leerlingen aan het eind van een periode invullen. Wij denken dat het ook inzetten van reflectie op de kernwaarden, een nog groter besef van (Dalton)vaardigheden bij leerlingen en docenten teweeg kan brengen.

Vaardigheden die leerlingen kunnen helpen in hun verdere ontwikkeling als mens in de breedste zin. Uit de gesprekken met leerlingen concluderen wij dan ook dat het bewust inzetten van samenwerkingsvormen en de evaluatie/reflectie op de samenwerking niet of nauwelijks gebeurt.

Bij enkele docenten wordt er op het eind van een lesuur wel eens gereflecteerd op het verloop van de les en de rol van de docent daarin, deze mooie voorbeelden zouden binnen de school kunnen worden gedeeld.

Indicatoren op schoolniveau

4.9	De school stelt leraren en overige medewerkers in de gelegenheid van en met elkaar te leren.
4.10	De school hanteert een doorgaande lijn m.b.t. reflectie op leerlingniveau.

evaluatie school

In het schooljaar 2014-2015 is het Maurick College gestart met dalton-studiedagen, waarin door secties voorbeelden van “good practices” worden gepresenteerd aan de collega's. Het doel hiervan is parels uit de lespraktijk de school in te brengen, maar ook om te reflecteren op de dagelijkse gang van zaken. Docenten worden tijdens deze bijeenkomsten aan het denken gezet.

Naar aanleiding van deze studiedagen kan het schoolbeleid worden aangepast. Concrete voorbeelden hiervan zijn een nieuwe lay-out van de daltonplanner en nieuwe reserveerlijsten voor daltonuren.

De DOC komt wekelijks bij elkaar. Deze groep (van 10 personen, waaronder docenten, dalton-coördinatoren, coördinatoren, directieleden) bespreekt nieuw beleid en beoordeelt de dagelijkse gang van zaken. Ze verzorgen ook de daltonstudiemiddagen. En de voorbereiding van de visitatie is ook in handen van de DOC. De visitatie is een belangrijk reflectiemoment op schoolniveau.

bevindingen visitatieteam

De invoering van de daltonstudiedagen is naar onze mening een heel goede stap geweest. Mede hierdoor is Dalton al veel meer gaan leven bij docenten. De “good-practice” module maakt dat docenten weer geprikkeld worden op gebied van Dalton en zichzelf een spiegel gaan voorhouden met betrekking tot hun eigen lessen. Daarnaast is met de invoering van de DOC nog een instrument gekomen om het met elkaar te hebben over alle facetten van Dalton. De olievlekwerking die deze groep veroorzaakt, is naar onze mening duidelijk terug te zien op de school.

Het is bewonderenswaardig dat een school van deze omvang ontwikkelingen, op dit gebied, op zo’n grote schaal in gang kan zetten. Wel zien we dat op het terrein van reflectie, aanbod leerstof, werkvormen en toetsing meer differentiatie/variatie zou kunnen zijn, terwijl juist in organisatorische zaken als gebruik studiekalender, wijze van inschrijven voor daltonuren en samenwerken meer uniformiteit wenselijk zou zijn.

5. Effectiviteit

Indicatoren op leerlingniveau

5.1	De leerling behaalt zijn leerdoelen die passen bij zijn persoonlijke ontwikkeling.
5.2	De leerling gaat op een efficiënte en verantwoorde wijze om met zijn leertijd.
5.3	De leerling is actief bezig met de taak en maakt efficiënt gebruik van zijn keuzemogelijkheden.

evaluatie school

De leerlingen kunnen via Magister bij de studiekalender voor ieder vak. In de studiekalender staan de leerstof, het leer- en maakwerk en de toetsmomenten. We werken vooral met weektaken, maar dit zijn geen afzonderlijke daltontaken. Het maak- en leerwerk is verdeeld in stukken die per week verwerkt moeten worden. Bij het plannen van de leeractiviteiten hanteert de leerling de leerdoelen die gesteld zijn door de vakdocent en methode. Daarbij wordt ook bepaald op welke

wijze naar deze doelen toegewerkt wordt. De planning wordt door de leerling opgeschreven in de daltonplanner. Wanneer het plannen goed gaat, kan de leerling, al dan niet in overleg met de mentor en/of vakdocent, steeds meer zijn eigen leerdoelen en aanpak bepalen.

De daltonuren (2 per dag) worden gebruikt voor het maak- en leerwerk. De leerling is zelf verantwoordelijk voor een effectieve invulling van de daltonuren. Hiervoor maakt de leerling een planning in de daltonplanner. De leerling noteert in de vernieuwde daltonplanner (2018-2019) niet alleen het vak en lokaal, maar ook wat hij of zij gaat doen tijdens het uur. Dit laatste gebeurt nog te weinig en wat meer sturing en begeleiding vanuit de mentoren is dan ook wenselijk. Bij een aantal docenten heeft de leerling tijdens de reguliere lesuren inbreng op de invulling van het lesuur. Soms is hier ook de inrichting van het lokaal voor aangepast.

Een leerling kan zijn daltonuren effectief invullen door keuzes te maken op basis van zijn leerbehoeften. Wanneer een leerling bijvoorbeeld moeite heeft met wiskunde, maar Frans gemakkelijk vindt, kan de leerling ervoor kiezen om tijdens de daltonuren vaker naar wiskunde te gaan en minder vaak naar Frans. Ook de invulling van de daltonuren kan aangepast worden aan de leerbehoeften van de leerling. De leerling hoeft tijdens daltonuren dus niet te werken aan specifieke daltontaken die af moeten. Tijdens daltonuren kan de leerling aan de slag met opdrachten ter verwerking, verdieping of verrijking van de leerstof, kan er samengewerkt worden met andere leerlingen en kan er, waar nodig, in kleine groepen extra uitleg worden gegeven door de vakdocent. Ook zelfreflectie n.a.v. toetsresultaten komt regelmatig voor.

Als een leerling niet efficiënt gebruik maakt van zijn keuzemogelijkheden, dan is het aan de mentor om met deze leerling in gesprek te gaan. Eventueel kan dan voor een bepaalde tijd een vaste planning, eventueel in de vorm van een daltoncontract, voor de daltonuren worden opgesteld. Deze vaste planning verplicht de leerling om bepaalde vakken en docenten tijdens daltonuren te bezoeken. De vakdocent speelt hierin dezelfde rol. Ook hij/zij kan leerlingen uitnodigen en/of verplichten naar zijn daltonuren te komen. Leerlingen kunnen ook zelf een daltoncontract aanvragen.

bevindingen visitatieteam

De nieuwe daltonplanner is een grote verbetering als planningsinstrument voor leerlingen.

In het eigen ontwikkelplan en in de eigen leervraag geven jullie aan dat het zwerfgedrag in de daltonuren een dilemma vormt. De oplossing is gezocht in de reserveringsformulieren (zodat leerlingen zeker zijn van een plek in het daltonuur) en het scannen van de aanwezigheid tijdens de daltonuren. Denk na over een mogelijkheid om de administratieve rompslomp minder te laten zijn en de daltonuren voor de leerlingen effectiever te benutten (keuzewerkijdmodule in Magister). Leerlingen kunnen beter plannen en organiseren als ze zelf in Magister de daltonuren kunnen inplannen.

Indicatoren op leraarniveau

5.4	De leraar behaalt zijn leerdoelen.
5.5	De leraar gaat op een efficiënte en verantwoorde wijze om met zijn lestijd.
5.6	De leraar zorgt voor afwisseling van leeractiviteiten tijdens de les.
5.7	De leraar stemt de instructie en het leerstofaanbod af op de leerbehoeften en leermogelijkheden van zijn leerlingen.
5.8	De leraar daagt leerlingen uit het beste uit zichzelf te halen.
5.9	De leraar geeft leerlingen een uitdagende motiverende taak die past bij het niveau, de interesse en het (werk)tempo van de individuele leerling.
5.10	De leraar analyseert de leerproblemen van leerlingen die de leerdoelen niet halen.

evaluatie school

In hoeverre de leerdoelen terugkomen in de les is docent-afhankelijk. Niet alle docenten zijn zich even goed bewust van de leerbehoeften van leerlingen. Deze komen dan ook niet bij iedere docent nadrukkelijk aan bod tijdens de les. Er is daarnaast veel verschil tussen docenten wanneer en hoe gecontroleerd wordt of de leerdoelen behaald zijn. Bij de meeste docenten wordt dit voornamelijk door de summatieve toetsen vastgesteld. Zo worden tussentoetsen ingezet die halverwege een periode zowel de docent als de leerling een indruk geven van het wel of niet beheersen van de leerdoelen. We willen echter meer gaan doen met het bewust inzetten van formatieve toetsen en daarmee in het proces naar de toets toe de leerdoelen al meten. Er is nog geen concreet plan hoe dit aangepakt gaat worden.

Over het algemeen wordt er wel efficiënt omgegaan met de lestijd. Dit heeft ook te maken met de vijf minuten looppauze die ingebouwd is in het rooster. Deze looppauze heeft als gevolg dat de les op tijd kan beginnen. Ook is er door de invoering van de iPad en diverse studiemiddagen meer variatie in werkvormen gekomen. Dit wordt met name gestimuleerd door 'good practices' van andere collega's te laten zien. Ondanks dat er een stijging in variatie van werkvormen te zien is ten opzichte van de vorige visitatie, zou dit nog meer mogen.

De daltonuren zijn erg geschikt voor het bieden van onderwijs op maat. Tijdens de reguliere lessen geeft de docent de basisinstructie en tijdens daltonuren vindt de verwerking van de leerstof plaats. De lessen en daltonuren zijn met elkaar verweven en zorgen er samen voor dat de leerstof effectiever overgebracht kan worden. Daarnaast zijn er ook verschillende hulpmiddelen in het effectiever maken van daltonuren. Zo kan een daltoncontract aangevraagd worden wanneer een leerling moeite heeft met (een deel van) de stof. De docent verplicht de leerling dan op vaste momenten in dalton te komen. Vooral bij de talen zien we dat er ook speciaal materiaal is ontwikkeld voor de verschillende leerproblemen. Daarnaast wordt er door een aantal docenten gewerkt met speciale 'daltonkaarten' tijdens de daltonuren. Deze kaarten zijn ontworpen als hulpmiddel voor docenten bij het vormgeven van de begeleiding tijdens daltonuren. Op iedere kaart staat een opdracht of leerstrategie waarmee de leerling aan de slag kan.

Het systematisch analyseren van fouten bij toetsen en de oorzaken daarvan heeft meer aandacht dan voorheen. Diverse secties/vakdocenten maken gebruik van foutenanalyse-formulieren en bespreken de resultaten hiervan met de leerlingen. Deze formulieren worden binnen de secties zelf ontwikkeld. Maar niet alle secties besteden hier evenveel aandacht aan.

Daarnaast wordt in de daltonuren vaker gevraagd naar het inzien van toetsen. Leerlingen gaan meer in gesprek met de docent over hun toetsresultaten. Reflecterende gesprekken over hoe te leren en hoe te formuleren komen regelmatig voor.

bevindingen visitatieteam

Het Maurick College wil de leeropbrengst van zowel instructielessen als daltonuren graag verbeteren. Het samensmelten van instructielessen en daltonuren tot een meer samenhangend geheel is een doel dat nog niet compleet bereikt is, maar waar wel constant aan gewerkt wordt door middel van reflectie en collegiaal leren op de studiedagen. Het inzetten van meer werkvormen en het differentiëren naar niveau en tempo staan op de studiedagen centraal.

Het visitatieteam heeft uit de gesprekken vastgesteld dat de verschillen tussen de docenten qua werkwijze nog groot zijn.

Een van de eigen leervragen van de school betreft een werkvorm voor collegiaal leren (naast de studiedagen): *Hoe kunnen we collegiale consultatie zo uitzetten dat het werkbaar is voor onze collega's?* De situering van de lokalen rond de leerpleinen biedt feitelijk al een mooie basis voor een informele wijze van leren van elkaar: docenten lopen makkelijk bij elkaar binnen. Een mogelijke vorm van informeel, intercollegiaal leren is het bezoeken van elkaars lessen (bijv. in tussenuren of als lessen vrijvallen in toetsweken).

Om te stimuleren dat elke docent leert van het lesbezoek, formuleert elke collega vooraf een eigen leervraag, gericht op het versterken van de eigen docentvaardigheden.

Vervolgens kiest de docent bij welke docenten hij/zij dan het best op lesbezoek kan gaan en maakt een afspraak voor het meekijken.

Indicatoren op schoolniveau

5.11	Het onderwijs is door een efficiënte inrichting van tijd, ruimte en middelen doelmatig en gericht op het behalen van de noodzakelijke opbrengsten.
5.12	De school hanteert een doorgaande lijn van de daltoncompetenties van leerlingen en personeel.
5.13	De school biedt leerlingen ondersteuning en/of passende zorg als zij de leerdoelen niet halen.

evaluatie school

De school heeft bewust het besluit genomen om vanaf het begin dat er vanuit de daltonfilosofie gewerkt werd de keuze te maken voor tien daltonuren per week. (streven: minimaal 8 daltonuren per klas). Aangezien de leerlingen een groot aantal vakken moeten volgen, moet er ons inziens ook de mogelijkheid zijn om, gedurende de week, meerdere keuzen te maken. Dat geldt niet alleen voor de vakken die wat moeizaam verlopen en meer ondersteuning vergen, maar ook voor vakken die de leerlingen interessant vinden en waar ze zich meer in willen verdiepen. Voorbeelden te over!

De daltoncompetenties van leerlingen en personeel zijn verwoord in de daltondocentwijzer en in het daltonboek. In deze documenten staat verwoord wat wij van de leerlingen en docenten verwachten. We hanteren geen doorgaande leerlijn m.b.t. de daltoncompetenties. We hebben twee jaar terug wel een poging gewaagd tot het opzetten van een daltonportfolio in de onderbouw. Dit is helaas niet goed verlopen, omdat zowel ouders als docenten het te veel werk vonden voor datgene wat het in hun ogen opleverde. Wel hebben we nog steeds het voornemen om een nieuwe tool te ontwikkelen. Een tool waarmee leerlingen en docenten reflecteren op hun daltonvaardigheden. Deze moet makkelijk in gebruik zijn en ook nuttig. Nuttig wordt het als de portfolio ook regelmatig terugkomt bij bijvoorbeeld rapportbesprekingen en oudergesprekken. Hier ligt een mooie hulpvraag voor het visitatieteam. Leerlingen vullen wel een aantal keer per jaar een zelfreflectie in, maar daarin mogen de daltonvaardigheden nog sterker naar voren komen.

De school heeft in haar zorgprofiel de ondersteuning geformuleerd waar leerlingen van gebruik kunnen maken. Zie hiervoor de website www.maurickcollege.nl Ga naar *Over de school en begeleiding*, of zie de desbetreffende bijlage in het daltonboek.

Het nieuwe schoolgebouw is op 21 sept 2012 officieel geopend. Het gebouw is zo ontworpen dat het optimaal gebruikt kan worden voor daltononderwijs. Zo zijn er overal pleinen en is het gebouw ingedeeld in leergebieden, zoals zorg & welzijn, mens & maatschappij, talen en science. Hierdoor zitten alle leerjaren en niveaus door elkaar en vormt het een afspiegeling van de maatschappij. Het gebouw is ingericht op leergebieden en domeinen en niet aan de hand van de verschillende onderwijsstromen.

Effectiviteit gaat samen met het bieden van veel mogelijkheden: elke leerling kan gebruik maken van de ICT-mogelijkheden. Tijdens de tussenuren en na school kunnen de leerlingen gebruik maken van diverse pleinen. De pleinen hebben verschillende functies:

- plein 2, 4, 5 en 7 fungeren als stilteplein tijdens dalton;
- plein 6 is het plein voor de klassieke talen en dient tijdens de daltonuren als werkplein;
- plein 8 noemen we het scienceplein waar practica en samenwerking tijdens de lessen en dalton gestimuleerd worden;
- plein 3 vormt het talenplein waar tijdens de daltonuren o.a. de eindterm spreekvaardigheid voor de verschillende talen geoefend wordt.

bevindingen visitatieteam

Het gebouw biedt unieke mogelijkheden voor het daltononderwijs: lokalen rondom leerpleinen en het team heeft prachtige voorbeelden gezien van samenwerkingsvormen bij de profielwerkstukken voor de exacte natuur-, scheikunde en biologie (o.a. Aquaponics). Leerlingen hebben hier enthousiast over gesproken.

In de functioneringsgesprekken staat het door de docent ingevulde reflectieformulier (daltondocentwijzer) centraal en gaat het gesprek over de eigen ontwikkeling en het leerproces als daltondocent.

6. Borging

Indicatoren op schoolniveau

6.1	De school werkt planmatig aan de daltonontwikkeling en beschrijft dit in een daltonbeleidsplan.
6.2	De school geeft aan hoe de daltonontwikkeling wordt aangestuurd, bv. door een daltoncoördinator.
6.3	De school draagt haar daltonidentiteit uit. (schoolgids, website, folders etc).
6.4	De school heeft daltonscholing in het scholingsplan opgenomen.
6.5	De school benut de daltonmogelijkheden van het gebouw.
6.6	De school enquêteert regelmatig de leraren, de ouders en de leerlingen over de daltonontwikkeling en de kwaliteit van het daltononderwijs.
6.7	De school is actief betrokken bij dalton-regioactiviteiten, waarbinnen zij vertegenwoordigd is.
6.8	De leerlingen worden betrokken bij de daltonontwikkeling van de school.
6.9	De ouders worden betrokken bij het ondersteunen van de daltonontwikkeling van de school.
6.10	Het schoolbestuur ondersteunt de school in haar daltonontwikkeling.

evaluatie school

Het Maurick College heeft zijn visie, organisatie en didactiek vastgelegd in een daltonboek. Naast dit daltonboek hebben we ook het dalton ontwikkelmodel. Hierin staat beschreven hoe we ons onderwijs willen ontwikkelen voor een periode van 4 jaar. Korte- en langetermijndoelen zijn in zowel het daltonboek als het ontwikkelmodel vastgelegd.

De daltonontwikkeling wordt aangestuurd vanuit de DOC. Deze groep van daltoncoördinatoren, docenten, schoolleiding en directie komt wekelijks bij elkaar en vormt het “smeermiddel” tussen visie en praktijk.

Bij aankomst worden bezoekers al geconfronteerd met het feit dat we een daltonschool zijn, namelijk door de vlaggen. Ook de website en de folders die bij voorlichting gebruikt worden bevatten de nodige informatie over onze onderwijsvisie. Tijdens de voorlichting op de basisscholen heeft dalton een prominente plek. Het daltonboek is voor iedereen te raadplegen via de website van school.

De opleiding tot daltondocent is sinds 2017-2018 onderdeel van het scholingsplan. Deze opleiding wordt jaarlijks gegeven in samenwerking met Markenhage Breda. Judith van de Ven (Markenhage) en Sjors van de Greef (Maurick College) verzorgen deze opleiding. In de toekomst willen we meer docenten van de Zuidwester gaan bereiken en dit uitbouwen.

Het schoolgebouw is ontworpen op de daltonvisie.

Vertegenwoordigers van de DOC gaan regelmatig naar het regio-overleg VO en de jaarlijkse scholingsdag. Het Maurick College organiseert jaarlijks een bijeenkomst voor brugklasmentoren en daltoncoördinatoren. Dit organiseren we samen met de scholen uit het samenwerkingsverband “Zuidwester”. Het Maurick College en het Markenhage nemen hier het voortouw bij de organisatie van deze daltondag. De daltoncoördinatoren van de Zuidwester-scholen komen regelmatig bij elkaar om van elkaars ontwikkelingen te leren.

Leerlingen krijgen de gelegenheid om mee te denken over de onderwijsontwikkeling, bijvoorbeeld via de resonantiegroepen. Het afgelopen jaar hebben we voor een studiemiddag oud-leerlingen uitgenodigd en samen met hen het aangeboden onderwijs tegen het licht gehouden. En tijdens de 24-uurs conferentie hebben we ook onze leerlingen ingezet. Ouders worden via de oudergeleding van de MR betrokken bij de onderwijsontwikkeling.

Het schoolbestuur ondersteunt de ontwikkeling van ons onderwijs. Ze blijft graag op de hoogte van een dynamische school en we krijgen veel bezoek vanuit binnen- en buitenland. Veel collega's uit onderwijsland zijn geïnteresseerd in onze visie en werkwijze.

bevindingen visitatieteam

Vier jaar geleden was een van de aanbevelingen om de continuïteit van de daltonontwikkeling beter in de school te borgen en meer draagvlak te creëren voor de concretisering van de daltonuitgangspunten. De school is aan de slag gegaan: schoolleiding en DOC zijn op zoek gegaan naar de kracht in de school en naar de behoeftes van docenten en leerlingen om het daltononderwijs te verbeteren. Er is meer betrokkenheid ontstaan, het gesprek over daltononderwijs heeft nieuwe impulsen gekregen. Er is een proces op gang gekomen dat nieuwe energie oplevert.

De focus in het Daltonbeleidsplan (DOM, Dalton Ontwikkel Model) is voor vier jaar vastgesteld in korte en lange-termijn-doelen:

2015-2016: Effectiviteit d.m.v. differentiatie

2016-2017: Samenwerking d.m.v. activerende didactiek

2017-2018: Zelfstandigheid en reflectie

2018-2019: Kiezen in verantwoordelijkheid

In de nieuwe samenstelling van de DOC hebben steeds twee docenten een doel “geadopteerd”, waarbij zij verantwoordelijk zijn voor de verdere uitwerking. In het Dalton Ontwikkel Model heeft de school de korte en lange-termijn-doelen geëvalueerd en realistisch in beeld gebracht aan welke doelen er nog gewerkt moet worden in de komende jaren.

De school heeft ook zelf leervragen geformuleerd:

1. Hoe kunnen we het accent verleggen van docent naar leerling wat betreft het nemen van verantwoordelijkheid?
2. Hoe kunnen we de zelfreflectie door leerlingen op de kernwaarden van dalton schoolbreed uitzetten?
3. Hoe kunnen we collegiale consultatie zo uitzetten dat het werkbaar is voor onze collega's?

In de aanbevelingen heeft het visitatieteam getracht hierop feedback te geven.

De samenwerking binnen de regio Zuidwester heeft een duidelijke meerwaarde gekregen door de gezamenlijke daltonscholing van docenten.

Uit de gesprekken met de DOC

Gespreksverslag met de DOC (Dalton Ontwikkel Commissie) op het MC

Hoe kijk je terug op de afgelopen 4 jaar?

Er is tevredenheid over het draagvlak binnen de school op daltongebied. De samenstelling van de DOC is gespreid. De groep bestaat nu uit 13 personen. De DOC komt iedere donderdagmiddag bijeen. Het initiatief is nu neergelegd bij de DOC.

Hoe is de studiemiddag geland?

Het onderwerp was samenwerking. De zelfreflectie van mensen was heel mooi. Op de studiemiddag zijn diepgaande gesprekken gevoerd. Er zijn nieuwe inzichten gekomen. Het loslaten was spannend.

Het tijdsgebrek om bij iemand te gaan kijken, is vaak het probleem gebleven.

Er wordt aangegeven dat het mooi is om deel te nemen aan de DOC. Een voorbeeld is dat er tijdens rapportvergaderingen meer Dalton wordt gebruikt. De docenten en de leerlingen bereiden zo'n bespreking voor. De driehoek wordt gemaakt door thuis ook te betrekken. Deze vorm wordt als effectief beschouwd. Een nieuw lid van de DOC geeft aan dat zij trots is dat er gericht wordt gewerkt.

Werkt het instrumentarium voor de hele breedte van de school?

Het is een kwestie van opvoeden. Leerlingen gebruiken de studiekalender om het werk te bekijken. De leerlingen ontwikkelen hun eigen manier om te plannen. Niet iedereen neemt de stof uit de studiekalender over in de planner. Communicatie is het hoofddoel van het plannen en de verantwoording.

Wordt de systematiek van het inschrijven van de daltonuren als probleem gezien?

Het daltoncontract wordt goed ingezet. De reserveerlijsten worden gebruikt. Het is niet de bedoeling om te ver vooruit te plannen. De leerlingen kunnen tot 2 weken vooruit plannen. Leerlingen mogen tijdens het daltonuur ook aan een ander vak werken?

Hoe gaat de communicatie van de DOC naar de docenten?

De groep groeit en betrokken docenten gaan zich bemoeien met de organisatie van de school. De communicatie loopt via de weekbulletin en de verschillende geledingen die in de DOC zijn. De mensen op het MC krijgen geen uren voor de taken. Het wordt gedaan uit liefde voor de school.

Nu is de structuur met de DOC veel effectiever.

Worden de verschillen niet groter met collega's die niet in de DOC zitten?

Ja, voor sommige collega's is dat zo. Sommige collega's worden hierop aangesproken tijdens functioneringsgesprekken. Er is een groep van zo'n 20% die niet goed meegaat.

Merken de leerlingen veel van Dalton?

Voor leerlingen is het heel normaal om met Dalton te werken. Binnen ONS (onderbouw nieuwe stijl) zijn thema's en is er veel samenwerking.

Hoe zit het schoolbreed met het neerleggen van de verantwoordelijkheid?

Op alle niveaus worden de verantwoordelijkheden bij de leerlingen neergelegd.

Uit de gesprekken met leerlingen

Leerlingengesprek

Bij het gesprek zijn vier leerlingen aanwezig. Vijf leerlingen ontbreken. Aanwezig zijn:

- Olivier Eij
- Seis Doomernik
- Dirk van de Loo
- Kemo Wolkers

De leden van het visitatieteam bij dit gesprek:

- Judith van de Ven
- Jan de Veen
- Hylke Henstra
- Nathan Veldhuijsen

VERSCHIL REGULIER- EN DALTONONDERWIJS

Eén van de leerlingen komt uit het reguliere onderwijs: Beekvliet. Hij is blij met zijn (min of meer door zwakke resultaten gedwongen) overstap naar het daltononderwijs. Hij ziet het als

een groot voordeel dat hij bij het Maurick College thuis geen huiswerk hoeft te maken, regelmatig samenwerkt met andere leerlingen en zelf leert plannen.

De docenten op Dalton zijn ook toegankelijker en behulpzamer. Er zijn ook meer leraren die hun programma willen aanpassen naar de behoeften van leerlingen.

Docenten op Dalton die leerlingen minder goed helpen, krijgen weinig leerlingen tijdens Daltonuren. Docenten die wel goed uitleggen krijgen meestal de serieuze leerlingen. Het omgekeerde geldt ook, docenten die het minder serieus nemen krijgen ook de leerlingen die het schoolwerk minder serieus nemen. "De docent krijgt de leerlingen die hij/zij verdient."

SAMENWERKEN

Leerlingen geven aan dat ze regelmatig samenwerken. Dat gebeurt over het algemeen wel meer in de bovenbouw dan in de onderbouw. Vooral bij de projecten in de bovenbouw wordt veel samengewerkt. In de bovenbouw werken leerlingen soms ook samen met leerlingen (bijvoorbeeld bij de discussie bij Nederlands) met wie zij doorgaans geen of weinig contact hebben.

REIZEN

Leerlingen zijn positief over de excursies en uitwisselingen, zoals die van Engels Cambridge. De reizen/excursies zijn niet helemaal eerlijk verdeeld. Op het vwo maken leerlingen meer reizen en excursies dan op het vmbo en het havo.

Leerlingen gaan ook voor hun profielwerkstuk naar het buitenland. Zo gaan ze naar Tenerife of Mallorca om te fietsen. In de derde klas kunnen leerlingen naar Barcelona of Verdun, maar ze moeten dan wel worden ingeloot. De school heeft een extra potje voor leerlingen die het geld niet hebben.

LEERLINGBESTUUR/RESONANTIEGROEP

Het leerlingenbestuur is vooral trots op het eerste en tweedejaars klassenfeest. Ze hebben geen directe invloed op het onderwijs op het Maurick College. Leden uit het leerlingenbestuur hebben in het verleden wel deelgenomen aan bijeenkomsten van de DaltonOntwikkelCommissie, maar wat daarin precies is besproken of bereikt, weten de andere leerlingen niet. Dat werd ook niet gedeeld.

Er is ook een resonantiegroep die bestaat uit klassenvertegenwoordigers. Zij hebben wel invloed op de organisatie. De resonantiegroep praat regelmatig met de leerjaarcoördinator over schoolzaken. Op aandringen van de resonantiegroep zijn onder meer de tijden bij de laatste toetsweek aangepast.

LEERPLEINEN

In de Daltonuren maken leerlingen vaak dankbaar gebruik van de leerpleinen. De leerpleinen zijn erg fijn voor het zelfstandig werken. Ook tijdens de les kunnen leerlingen soms samenwerken op de leerpleinen. Soms worden leerlingen daar ook 'voor straf' neergezet.

DALTONUREN

Leerlingen zijn over het algemeen tevreden over de daltonuren. In de onder- en middenbouw vinden ze twee uur wel veel, in de bovenbouw vinden ze twee daltonuren op een dag soms nog te weinig.

Het is voor leerlingen niet altijd makkelijk om bij de gewenste docent in te schrijven. Sommige brugklassers reserveren al tien weken van tevoren. Daarom kunnen leerlingen niet bij alle docenten terecht. De wijze van reserveren varieert. Sommige leerlingen schrijven zich in op de lijsten, andere sturen een e-mail naar de docent. De populaire docenten zitten snel vol. Soms is de docent gezellig, soms kan hij goed uitleggen. De leerlingen zouden het fijner vinden als het inschrijven meer eenduidig zou worden.

Voorheen werd er misbruik gemaakt van de stempels, dat gebeurt nu niet meer. Door het scansysteem is er meer controle. Sommige docenten scannen alleen, ze geven geen stempel. De verantwoordelijkheid ligt bij docenten. Het nut van stempelen is volgens leerlingen dat ze kunnen bewijzen dat ze in de les waren.

Inschrijven is soms op basis van een gesprek/afpraak met de docent. Meestal kiezen de leerlingen zelf. Dat doen ze soms op basis van tips van medeleerlingen.

DOUBLEURS/OPSTROMEN

Er zijn enkele leerlingen die afstromen op atheneum. Meestal zijn de ouders dan weinig betrokken. In havo-4 is de afstroom wel groot. In de meivakantie is er daarom de mogelijkheid om naar de 'meischool' te gaan om resultaten te verbeteren. Die leerlingen die daaraan deelnemen kunnen nog wel aanhaken.

Het is op deze school gemakkelijk om op te stromen. Vanuit het vmbo stromen heel veel leerlingen aan het einde van de tweede klas door naar de havo. Er stromen ook veel leerlingen door na het vmbo naar de havo en na de havo naar het vwo.

DALTONCONTRACT

Bij tegenvallende resultaten sluiten leerlingen en mentoren of docenten een daltoncontract af. Zo kan worden afgesproken dat de leerling meer daltonuren of instructies volgt. In sommige klassen wordt dit instrument veelvuldig ingezet in andere klassen helemaal niet. Eén leerling heeft een daltoncontract voor Nederlands, Engels en Wiskunde D. Het daltonuur is voor hem een verplicht uur. Hij houdt zich goed aan de gemaakte afspraken. Bij sommige vakken mogen de leerlingen, als ze zich aan het daltoncontract hebben gehouden, een deel van de toets opnieuw doen om zodoende een beter resultaat te behalen.

Het Daltoncontract wordt volgens de leerlingen vooral door leerlingen aangevraagd. Ze voelen zich dan ook verplicht bepaalde inspanningen te leveren. Een leerling kreeg op basis van het Daltoncontract een bijlesuur voor Frans en hij mocht bepaalde toetsen mondeling doen.

MAATWERK

Het is op Maurick voor sommige vakken mogelijk om al in het voor-examenjaar het examen af te leggen, soms kan het ook op een hoger niveau. Dat gebeurt vooral bij wiskunde.

MOTIVATIE

Worden leerlingen gemotiveerd om hogere cijfers te halen als ze de capaciteiten hebben? Ja, de meeste docenten zijn daar actief mee bezig.

WAT KAN ER NOG BETER?

De school zou volgens een leerling meer docenten moeten aannemen. Het wordt steeds drukker in het schoolgebouw. Er is behoefte aan nieuwbouw.

De school moet iets doen aan het lerarentekort. Voor uitval worden wel invallers geregeld. Voor Engels was het lastig om een docent te vinden. Wiskunde en scheikunde zijn ook lastig om in te vullen.

Leerlingen vinden Maurick een fijne school. Ze voelen zich erg op hun gemak. Het daltonprincipe met twee daltonuren noemen ze 'een reddingsboei'. Leerlingen vinden het ook heel fijn dat ze in de brugklas twee tutores (ouderejaars) krijgen. De tutores helpen de brugklassers op weg en maken hen wegwijs in het daltononderwijs.

Het succes van de aanmeldingen is volgens leerlingen ook te verklaren door gebreken bij andere scholen. Daarnaast werken sommige basisscholen met het principe van het Jenaplan. Dat zou goed aansluiten bij het daltononderwijs.

INVLOED/DIFFERENTIATIE

Bij sommige docenten kunnen de leerlingen invloed hebben op de inhoud en vorm van de lessen. Bij vwo scheikunde mochten leerlingen – in overleg met de docent – deels bepalen wanneer zij instructie kregen en wanneer ze zelfstandig werkten. Ze bespraken ook welke stof er werd behandeld.

Een aantal docenten differentieert. Leerlingen kunnen dan ook kiezen om bij de instructie aan te haken of juist om zelfstandig te werken. Bij sommige docenten kunnen ze dan ook de opstelling veranderen. De meeste lessen zijn wel frontaal-klassikaal gestuurd met een opstelling in busvorm. Bij sommige vakken zijn leerlingen overigens wel blij met de (langere) klassikale instructies.

Quote Maurickleerling: "Leraren zijn erg behulpzaam. Leraren die niet goed helpen, krijgen weinig leerlingen tijdens daltonuren. Je krijgt de leerlingen die je verdient."

SAMENWERKEN

Sommige docenten werken in groepjes, maar dat is nog niet de norm. De lessen waarin leerlingen in groepjes zitten, bevatten ook wel samenwerkingsopdrachten. In het derde jaar zijn er nog weinig samenwerkingsopdrachten. Er zijn geen of weinig rolverdelingen bij samenwerkingsactiviteiten.

REFLECTIE

De meeste mentoren reflecteren na toetsweken. Er is nauwelijks reflectie op het proces. Reflecteren gebeurt op basis van resultaten en de fouten die leerlingen maken. De reflectievragen uit de Daltonplanner worden nog weinig gebruikt. Twee leerlingen hadden deze vragen niet eerder gezien.

PLANNEN

De meeste docenten gebruiken een studiewijzer, maar niet alle docenten maken er zichtbaar gebruik van. Sommige leerlingen zouden de planning liever in de agenda in Magister zien. Dat vinden zij overzichtelijker.

Hoe zou er meer verantwoordelijkheid bij leerlingen kunnen worden neergelegd volgens de leerlingen? Ze denken dat docenten leerlingen meer moeten dwingen om te plannen voor de gehele periode. Ze kunnen het belang van die planning nog beter voor het voetlicht brengen. Ze zouden daarin ook meer keuzemogelijkheden willen zien. De ene leerling heeft meer tijd nodig om zich bepaalde leerstof eigen te maken dan een andere leerling.

Een leerlingen zou als klas een studiewijzer willen maken. Een andere leerling vindt dat de verantwoordelijkheid vooral bij docenten moet blijven liggen. Weer een andere leerling vindt het prettig als docenten zelf aangeven wat ze in een les gaan doen.

Er is wel een opbouw in plannen voor de verschillende leerjaren. In de onderbouw verloopt het plannen nog erg docentgestuurd (ook in de studiewijzer), in de bovenbouw moeten leerlingen veel meer zelf plannen.

BELONING

Worden leerlingen op school beloond voor hun inzet? Ja, bij sommige docenten wel. Beloning werkt positief. Een beloning in tijd zou ook heel fijn zijn.

Uit de gesprekken met leraren en ondersteunend personeel

Gesprek met docenten (Jan, Mark, Rob en Steven)

Waar ben je trots op?

De band met leerlingen. De sfeer tussen collega's wordt als prettig ervaren. Er is veel vrijheid om ideeën uit te proberen. Als je je houdt aan de leerdoelen, dan is er veel ruimte voor de invulling. De school bruist en er is ruimte om je te ontplooiën. De tweejarige brugperiode wordt ook als een positief punt gezien. De leerlingen krijgen 2 jaar de kans om te groeien. De docenten en de leerlingen krijgen volop de kans om te ontwikkelen.

De leerlingen die uitstromen, zijn zelfstandige leerlingen die na het MC verantwoordelijke mensen de school verlaten. De ontwikkelingen worden ook beter geborgd in de school.

Wat is er al gedaan in de ontwikkeling van de verantwoordelijk leggen van de docenten naar de leerlingen?

De planning maken en controleren is niet zo makkelijk. Er is een groot verschil in de begeleiding op de verschillende niveaus. Docenten vinden het moeilijk om de verantwoordelijkheid los te laten. Met h/v leerlingen wordt er meer in groepjes gewerkt en wordt die verantwoordelijkheid meer bij de leerlingen gelegd. In hoeverre kun je leerlingen loslaten in het maken van de planning?

Moeten de leerlingen uit alle niveaus en jaarlagen een planner maken?

Vanaf leerjaar 1 wordt hier nadrukkelijk op gewezen en op gehamerd. Er is geen leerlijn. In theorie zou het in alle leerjaren hetzelfde moeten zijn. In de praktijk zie je dat het in de hogere leerjaren meer aan de leerlingen wordt overgelaten.

Wat is de rol van het daltoncontract?

Als leerlingen hier zelf initiatief in nemen, dan worden ze hiervoor beloond met bijvoorbeeld een extra cijfer. Het instrument wordt ingezet om leerlingen richting te geven naar de vakken. Het is geen strafinstrument. De leerlingen moeten zelf met de hulpvraag komen. Docenten moeten meegaan met de vraag van de leerling als hij een daltoncontract wil inzetten.

Wanneer krijgt een leerling een stempel?

Als ze aanwezig zijn, krijgen ze een stempel. Ze krijgen ook een stempel als zij hun werk hebben gedaan. Voordat er een daltoncontract wordt afgesloten, is er contact tussen de mentor en de vakdocent.

Hoe bereiken de plannen uit de DOC de docenten?

Dit loopt via de nieuwsbulletins en de studiedagen. De DOC wordt door de olievlek (bottom up) verspreid. Ook in pauzes wordt hierover gecommuniceerd. Dit gaat nu anders dan een aantal jaar geleden. De wil is om van onderop te ontwikkelen.

Hoe kunnen we de zelfreflectie op de kernwaarden verder ontwikkelen?

Mentoren geven aan dat de leerlingen zelf de ouderavonden voorbereiden. De leerlingen denken zelf bewust na over de kernwaarden. Na toetsweken worden reflectieformulieren gebruikt. In lessen wordt hier ook ruimte en tijd voor ingeruimd. Er wordt ook gereflecteerd op lessen.

Zijn er schoolbreed afspraken over het reflecteren op lessen?

Die afspraken zijn er niet. Het is nu docentafhankelijk. De collega's stimuleren elkaar om hierin ook zaken uit te proberen.

Uit de gesprekken met de schoolleiding

De schoolleiding bestaat uit 23 personen (6 directieleden en 17 leerjaarcoördinatoren) en komt 1x per 6 weken bij elkaar op vrijdagmiddag. In de school is het gebruikelijk dat iedereen op elk niveau lesgeeft. De lessenverdeling wordt overgelaten aan de secties en dat gaat in goed overleg.

Tijdens de daltonuren kunnen de leerlingen overal plannen waar zij maar willen. Er wordt nog gewerkt met reserveringsformulieren, zodat leerlingen zeker zijn van een plek in het daltonuur. De aanwezigheid in een daltonuur wordt geregistreerd door de schoolpas te scannen.

De zelfevaluatie is geschreven door de daltonontwikkelcommissie.

Het Maurickcollege is een school zonder "schuttingen", de verschillende klassen en niveaus lopen door elkaar heen.

De schoolleiding is trots op de dansgroep die acteert op topniveau!

Hoe ziet de toekomst eruit voor de school?

De schoolleiding vindt het belangrijk dat de bewustwording wordt vergroot bij de leerlingen als het gaat om het plannen serieus te nemen. Daarnaast loopt de schoolleiding aan tegen het aspect tijd, o.a. Magister slokt veel tijd op als dat goed bijgehouden moet worden. De mentoren worden goed in positie gezet. Bijna iedere collega is mentor, ben je geen mentor geef je extra les. De school werkt zonder taakuren. Iedere collega geeft 29 uur van 45 minuten les en heeft daarnaast taken.

Komen er nieuwe werknemers dan wordt duidelijk aangegeven wat er van hen verwacht wordt.

Uit de gesprekken met ouders

Gesprek met ouders

We hebben gesproken met Karin, Lennie, Marlieke, Mirjam, Marieke en Paul en Vivianne.

Ze zijn uitgenodigd door de mentoren van hun kind en geen lid van de Ouderraad.

Ze weten wel dat er een ouderraad is maar hebben daar geen direct contact mee gehad.

Het contact met de school is goed en gaat vaak per mail, als er iets is dan bellen de ouders naar school en er wordt op vragen vrijwel altijd vrij snel antwoord gegeven. Informatie op brieven die worden meegegeven aan de leerlingen komt echter vaak niet aan.

Waarom hebben leerlingen gekozen voor het Maurick College

- Leerling heeft zelf gekozen
- Modern gebouw met een prettige sfeer.
- Vriendjes en vriendinnetjes gingen ook
- Bewust voor dalton (vanwege dyslectie zou ze meer tijd aan Engels kunnen besteden) het huiswerk kan in dalton-uren worden gemaakt.

Daltonkernwaarde

- Hoogbegaafde leerling brugklasleerling
  - Kan daardoor meer zelfstandig aan de slag
  - Is meer in staat te reflecteren
- Leerling 2T
  - Gaat steeds meer zelf doen
  - Plant alles zelf
  - Neemt geen werk mee naar huis alleen leer werk
- Jongens
  - Meiden lijken het sneller op te pakken
  - Met begeleiding krijgen jongens het wel ook voor elkaar
- Leerling 3H
  - Daltoncontract heeft goed geholpen

Daltonuren

- Er wordt veel huiswerk gemaakt.

- Inschrijven is voor leerlingen en ouders wel lastig te volgen, veel docenten hebben hun eigen inschrijvingsmethode, dit leidt tot onduidelijkheid en is voor leerlingen vaak lastig.
- Veel gekletst
- Als leerlingen goede resultaten hebben, kunnen zij zich inschrijven voor de Dalton+ activiteiten, zoals muziek, dans, sport.
- In de daltonuren kunnen zij zich inschrijven bij andere docenten voor een bepaald vak voor extra uitleg.
- Bij het daltoncontract gaan leerlingen naar vakken waarbij zij problemen hebben, dit kan door de mentor worden voorgeschreven, maar leerlingen kunnen er ook zelf initiatief hiervoor nemen. Ouders vinden het daltoncontract super, maar leerlingen vinden een opgelegd contract onprettig.

Beeld van docenten

- In het algemeen zijn docenten erg betrokken en worden als professioneel ervaren.
- Ondanks dit is er wel veel verschil hoe leerlingen docenten ervaren.
- De aanpak van docenten loopt ver uiteen

Daltonplanner

- Hij wordt niet altijd goed gebruikt
- Huiswerk is lastig terug te vinden
- Studiekalender inhoud is er sterk wisselend per docent, dit wordt ervaren als verwarrend en onhandig
- Reserveren van de daltonuren moet op heel veel verschillende manieren; papier, app, WhatsApp, mail etc. (Dit goed regelen zorgt voor stress bij leerlingen)

Wordt je als ouder betrokken bij onderwijsontwikkelingen

- Je kan contact opnemen met de MR
- Je wordt via de mail op de hoogte gesteld via mentor en MR
- Docenten staan open voor tips/tops

Tips

- Duo mentoraat vergt goed samenwerken, beiden dachten dat zoon onder de ander viel en geen van beiden had zicht op hem
- iPad aangeschaft maar daar wordt weinig mee gedaan. Ligt soms weken thuis
- Er moet meer uniformiteit komen op het gebied van studiekalender en reserveren daltonuren
- Communicatie meer via de mail dan papieren briefjes die in tassen worden vergeten
- De buitenlandse reizen zijn erg duur, deze zouden ook goedkoper en dichterbij kunnen.

Tops

- Na heel moeilijke tijd, heeft de mentor begeleiding goed opgepakt. School eerst leuk maken d.m.v. leuke daltonuren. Leerling van zittenblijven tot overgaan gegaan.
- Er zijn veel jonge docenten die de leerlingen aanspreken.
- Betrokken mentoren en korte lijntjes
- De begeleiding is heel goed wanneer leerlingen door moeilijke tijden of in lastige situaties zit

- Jonge betrokken collega's die goed zijn voor de sociale ontwikkeling van leerlingen
- Ouders krijgen een jaarplanning met alle belangrijke data van het jaar.

Uit de gesprekken met de rector

naam: Huub van der Linden

De school bestaat 40 jaar en is sinds de fusie met een vmbo-school (1997-2000) een daltonschool. De schoolleiding bestaat uit de rector, 6 conrectoren en 17 leerjaarcoördinatoren. Eenmaal in de zes weken komt de grote schoolleiding incl. leerjaarcoördinatoren bijeen. De school telt momenteel 2007 leerlingen en voor het volgende schooljaar 2019-2020 zijn er 544 leerlingen aangemeld(!). De leerlingpopulatie is groeiend, de school heeft een goede naam bij ouders. De school ressorteert onder het bestuur van OMO (Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs).

Docenten van het Maurick College zijn autonome, bekwame, zelfbewuste en initiatiefrijke vakmensen, die naast het lesgeven ook bezig zijn met leerlingbegeleiding: in principe zijn alle docenten ook mentor. De school legt het accent op 'menswording'. De school bezit een brede samenstelling van de leerlingenpopulatie: van vmbo-bb t/m gymnasium. Juist het daltonconcept van de school zorgt voor een unieke mix van alle leerlingen: alle leerlingen kunnen hun talenten laten zien.

beoordeling

nr	Beoordelingskader	ontwikkeling	
		O	V
0	Realisering aanbevelingen vorige visitatie*		V
1	Vrijheid in gebondenheid / Verantwoordelijkheid en vertrouwen		V
2	Zelfstandigheid		V
3	Samenwerking		V
4	Reflectie		V
5	Effectiviteit- doelmatigheid		V

* niet van toepassing bij licentieverlening

Advies aan het bestuur van de NDV

	Advies	Criteria
	Licentie verlenen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde.
	Over twee jaar versnelde visitatie voor licentieverlening	Twee of meer onvoldoende kernwaarden
	Geen licentie verlenen	Na versnelde visitatie licentieverlening twee of meer onvoldoende kernwaarden
X	Licentie voor vier jaar verlengen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie + borging
	Over twee jaar versnelde visitatie (bij de vierjaarlijkse visitatie)	Twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie + borging
	Licentie intrekken	Na versnelde visitatie twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie + borging

Aanbevelingen die met een plan van aanpak opgenomen worden in de schoolreactie

Aanbeveling	Omschrijving
Nr.1	<p>Vrijheid en Verantwoordelijkheid</p> <p>Denk na over een ontwikkelingslijn in de verantwoordelijkheid bij leerlingen. Luister goed naar de leerlingen en betrek ze in de dialoog over de studieplanner en houd meer rekening met de verschillen tussen de leerlingen.</p> <p>Bij ouders en leerlingen is een sterke behoefte aan minimale afspraken. Nu zijn er veel verschillen tussen docenten. Maak minimale gezamenlijke afspraken. De vrijheid die docenten krijgen, zouden leerlingen ook moeten krijgen.</p>
Nr.2	<p>Zelfstandigheid</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Biedt de leerlingen meer keuzemogelijkheden in de verwerking van de leerstof. 2. Kijk of de leerfuncties in de studiekalender worden beschreven zodat leerlingen docentonafhankelijk aan het werk kunnen. Het gaat om een optimalisatie van de instrumenten.
Nr.3	<p>Samenwerken</p> <p>Aanbeveling is het doorpakken, verder uitwerken en vormgeven van de pijler samenwerken (formeel en samenwerkend leren) in toekomstige studiedagen. Inventariseer wat er al wordt gedaan, er is meer dan al zichtbaar is. Vanuit daar kan er een leerlijn samenwerken worden vormgegeven.</p> <p>Ga in de sectie en/of jaarlaag bewust aan de slag met samenwerkingsopdrachten en laat het meer terugkomen binnen de lessen.</p>

Nr.4	<p>Reflectie</p> <p>Zorg voor een minimale gezamenlijkheid binnen reflectie. Ontwikkel rubrics voor leerlingen waarmee de vorderingen op daltonkernwaarden kunnen worden gemeten. De reflectie krijgt pas een functie als het in de driehoeksgesprekken de basis vormt.</p>
Nr.5	<p>Effectiviteit</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. In het eigen ontwikkelplan geven jullie aan dat het zwerfgedrag in de daltonuren een dilemma vormt. De oplossing is gezocht in de reserveringsformulieren (zodat leerlingen zeker zijn van een plek in het daltonuur) en het scannen van de aanwezigheid tijdens de daltonuren. Denk na over een mogelijkheid om de administratieve rompslomp minder te laten zijn en de daltonuren voor de leerlingen effectiever te benutten (keuzewerktijdmodule in Magister). Leerlingen kunnen beter plannen en organiseren als ze zelf in Magister de daltonuren kunnen inplannen. 2. Collegiaal leren is één van de sterkste impulsen om de lespraktijk te verbeteren. Er wordt al nagedacht over de instrumenten die worden ingezet om dit te verbeteren (bijvoorbeeld Iris Connect). Bouw dit verder uit. De fysieke omgeving met leerpleinen nodigt reeds uit om collegiale consultatie en feedback vorm te geven d.m.v. intercollegiaal lesbezoek.

slotopmerkingen

Het visitatieteam heeft een daltonschool gezien waarin de SL met de DOC op zoek is gegaan naar de kracht in de school en naar de behoeftes van de docenten om het daltononderwijs te verbeteren. Er is meer betrokkenheid ontstaan, het gesprek over daltononderwijs heeft nieuwe impulsen gekregen. Er is een proces op gang gekomen dat nieuwe energie oplevert. Als visitatieteam hebben wij mogen ervaren dat visiteren een relationeel proces is van waarderend leren, waarbij alle geledingen van de school en het visitatieteam met elkaar in gesprek gaan op een vertrouwensbasis met als doel: onze school moet er beter van worden. Wij zijn de school zeer erkentelijk voor de zeer open en eerlijke wijze waarop wij als visitatieteam in gesprek zijn geweest.

Ondertekening voorzitter visitatieteam

naam	handtekening	datum
)		15 april 2019

Schoolreactie op de visitatie

Overige opmerkingen en ervaringen m.b.t. het verloop van de visitatie. hierbij valt te denken aan: opstelling visiteurs, dagrooster, gevoerde gesprekken, etc.

N.B. Dit zijn opmerkingen *van de school zelf*. Deze opmerkingen kunnen dus afwijken van de “slotopmerkingen” genoemd in het visitatieverslag.

Plan van aanpak m.b.t. uitwerking aanbevelingen

aanbeveling 1.
(letterlijk overnemen uit
visitatieverslag)

Vrijheid en Verantwoordelijkheid

Denk na over een ontwikkelingslijn in de verantwoordelijkheid bij leerlingen. Luister goed naar de leerlingen en betrek ze in de dialoog over de studieplanner en houd meer rekening met de verschillen tussen de leerlingen.

Bij ouders en leerlingen is een sterke behoefte aan minimale afspraken. Nu zijn er veel verschillen tussen docenten. Maak minimale gezamenlijke afspraken. De vrijheid die docenten krijgen, zouden leerlingen ook moeten krijgen.

reactie

We constateren dat veel kalenders nog steeds vooral de planning van de docenten weerspiegelen i.p.v. bewuste keuzes van de leerlingen zelf.

In samenwerking met collega's streeft de DOC naar meer harmonie tussen de studiekalenders. De motivatie hiervoor is dat we met name aandacht willen besteden aan het eigenaarschap wat betreft het plannen en we, op basis hiervan, aan de slag gaan met het ontwikkelen van nieuwe vormen.

Er wordt momenteel door verschillende docenten geëxperimenteerd met 'lege studiekalenders' waarbij heel duidelijk de leerdoelen worden geformuleerd en vervolgens enkel de klassikale instructiemomenten zijn ingevoerd. De leerlingen kunnen hierdoor binnen de aangegeven kaders een persoonlijke planning al dan niet in samenwerking met andere leerlingen invullen. Het wordt door deze aanpassing meer hun eigen planning en daarmee geef je de leerlingen meer vrijheid en meer invloed op het leerproces. In de komende schooljaren willen we dit inzicht ten aanzien van het plannen door de leerlingen van de studiekalender als een olievlek binnen de secties laten verspreiden. Maar dan moeten we eerst de experimenten van afgelopen jaar delen met het volledige docententeam. Dit delen zal tijdens schooljaar 2019-2020 op het programma staan.

	<p>Daarnaast zijn we aan het kijken naar de mogelijkheden die een digitale ondersteuning hierbij biedt.</p>
<p>aanbeveling 2. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)</p>	<p>Zelfstandigheid</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Biedt de leerlingen meer keuzemogelijkheden in de verwerking van de leerstof. 2. Kijk of de leerfuncties in de studiekalender worden beschreven zodat leerlingen docentonafhankelijk aan het werk kunnen. Het gaat om een optimalisatie van de instrumenten.
<p>reactie</p>	<p>Er wordt al geëxperimenteerd met 'lege' studiekalenders, zodat de leerlingen meer eigenaar worden van hun eigen leerproces. Het idee is dat leerlingen en docent aan het begin van een periode eerst overleggen wanneer er klassikale momenten nodig zijn en dat de leerling vervolgens zijn eigen planning gaat maken, waarbij hij ook zelf mede bepaalt wat er nodig is om de doelstelling te behalen. In de 'lege' studiekalender zullen die vakinhoudelijke doelstellingen beschreven worden.</p> <p>Uitvoerenden: Leden van de DOC gaan hiermee aan de slag en evalueren dit voor de eerste keer in het schooljaar 2019-2020, waarna het hopelijk breed uitgezet kan worden in de school (olievlekwerking).</p> <p>In het schooljaar 2019-2020 zullen de 2 studiedagen en de daltonwerkmiddag als insteek hebben: "eigenaarschap gekoppeld aan motivatie". De DOC organiseert deze studiedagen en alle docenten doen hieraan mee.</p>
<p>aanbeveling 3. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)</p>	<p>Samenwerken</p> <p>Aanbeveling is het doorpakken, verder uitwerken en vormgeven van de pijler samenwerken (formeel en samenwerkend leren) in toekomstige studiedagen. Inventariseer wat er al wordt gedaan, er is meer dan al zichtbaar is. Vanuit daar kan er een leerlijn samenwerken worden vormgegeven.</p> <p>Ga in de sectie en/of jaarlaag bewust aan de slag met samenwerkingsopdrachten en laat het meer terugkomen binnen de lessen.</p>

reactie	<p>In het afgelopen schooljaar 2018-2019 is al tijdens een studiedag verder aandacht besteed aan <i>samenwerkend leren</i> door middel van de lezing van Eefje Teeuwisse. Het onderwerp waarderend leren werd door haar in combinatie met samenwerkend leren gepresenteerd. De middag heeft veel reacties en gespreksstof opgeroepen bij de collega's.</p> <p>Daarnaast is ook in het schooljaar 2016-2017 tijdens twee studiemiddagen aandacht besteed aan samenwerking in de les. Met name activerende didactiek is toen flink gepromoot. Dit heeft docenten wel geïnspireerd, maar helaas stroomt de olie hier te stroperig. We zouden graag meer docenten enthousiast zien experimenteren met verscheidenen vormen van samenwerking. Wellicht dat de daltonopleiding hierin ook wat kan betekenen. Op basis hiervan is de volgende afspraak gemaakt in het DOM: het samenwerkend leren dient versterkt te worden in de lessen en moet terug te zien zijn in en gekoppeld worden aan een overzicht van werkvormen die gehanteerd worden. De uitkomsten hiervan worden, gebaseerd op de voorhanden zijnde theorie, opgenomen in de te agenderen studiedagen over dit onderwerp. Twee collega's uit de DOC hebben zich hiervoor aangemeld om dit thema verder uit te werken. Het thema zal in het schooljaar 2020-2021 (weer) op de agenda staan.</p>
aanbeveling 4. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	Reflectie Zorg voor een minimale gezamenlijkheid binnen reflectie. Ontwikkel rubrics voor leerlingen waarmee de vorderingen op daltonkernwaarden kunnen worden gemeten. De reflectie krijgt pas een functie als het in de driehoeksgesprekken de basis vormt.
reactie	<p>We gaan de reflectie op leerlingniveau sterker neerzetten. Hiermee gaan we van start in het schooljaar 2019-2020. Zes leden van het DOC zijn al een voorstel voor de DOC en de directie aan het ontwikkelen door middel van het opstellen van een zogenaamd "daltonportfolio". Denk hierbij aan een (digitaal) document waarmee leerlingen reflecteren op hun resultaten en daltonattitude. De rapportvergadering wordt een 'klasbespreking', waarbij de voorbereiding door de leerling is gedaan. Op die manier proberen we de kernwaarde reflectie op steeds meer plaatsen als rode draad te laten fungeren.</p> <p>Verder is het van belang dat steeds meer docenten en mentoren gewend raken aan deze manier van reflecteren, zodat er meer uniformiteit ontstaat. De mentoren zullen het komend jaar al meer aan reflectie gaan doen. We willen de reflectie namelijk gebruiken om de daltondriehoek te versterken.</p> <p>Het daltonportfolio zal ook het uitgangspunt vormen voor de oudergesprekken. Leerlingen bereiden zelf de oudergesprekken voor door het portfolio aan te vullen en nog eens goed door te nemen. Op deze manier versterken we de daltondriehoek tussen</p>

	<p>leerling – ouders – school.</p> <p>Aan het einde van de loopbaan willen we de leerlingen hun daltonportfolio laten presenteren aan ouders en medeleerlingen. Het is de bedoeling dat het portfolio zich ieder jaar uitbreidt. Zo krijgen de leerlingen en docenten een beter beeld van hun ontwikkeling.</p>
<p>aanbeveling 5. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)</p>	<p>Effectiviteit</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. In het eigen ontwikkelplan geven jullie aan dat het zwerfgedrag in de daltonuren een dilemma vormt. De oplossing is gezocht in de reserveringsformulieren (zodat leerlingen zeker zijn van een plek in het daltonuur) en het scannen van de aanwezigheid tijdens de daltonuren. Denk na over een mogelijkheid om de administratieve rompslomp minder te laten zijn en de daltonuren voor de leerlingen effectiever te benutten (keuzewerktijdmodule in Magister). Leerlingen kunnen beter plannen en organiseren als ze zelf in Magister de daltonuren kunnen inplannen. 2. Collegiaal leren is één van de sterkste impulsen om de lespraktijk te verbeteren. Er wordt al nagedacht over de instrumenten die worden ingezet om dit te verbeteren (bijvoorbeeld Iris Connect). Bouw dit verder uit. De fysieke omgeving met leerpleinen nodigt reeds uit om collegiale consultatie en feedback vorm te geven d.m.v. intercollegiaal lesbezoek.
<p>reactie</p>	<p>We zijn gestart met een pilot “digitaal reserveren”. Bij een aantal docenten wordt nu gereserveerd voor de daltonuren via Magister. De eerste ervaringen moeten nog geëvalueerd worden. Wellicht is het een idee voor de toekomst, maar we willen het contact met onze leerlingen graag behouden. Het is een groot goed dat leerlingen met docenten in gesprek gaan over hun reserveringen. Als we dit kunnen behouden in combinatie met digitaal reserveren, dan zou het een mogelijke aanpak kunnen zijn tegen het zwerfgedrag.</p> <p>Intervisie voor en door collega’s.</p> <p>We hebben inmiddels een proeflicentie van Iris Connect aangeschaft. Iris Connect biedt docenten de mogelijkheid om door middel van dit visuele hulpmiddel hun vakmanschap op het gebied van lesgeven te verdiepen. Daarnaast kan het docenten inspireren om over hun ervaring in gesprek te gaan met collega’s.</p> <p>25 docenten kunnen vanaf het komend schooljaar, onder begeleiding van de daltoncoaches en leden van de DOC, al starten met dit visuele ondersteuningsprogramma.</p> <p>Meer samenwerking tussen de DOC en de daltoncoaches vormt hiervoor het uitgangspunt.</p>

Ondertekening school en visitatievoorzitter voor gezien

naam	functie	handtekening	datum
	directeur		
	visitatievoorzitter		

Dit verslag wordt binnen drie weken na ontvangst (het liefst per e-mail als Wordbestand) opgestuurd naar de
visitatievoorzitter, die dit binnen vijf weken na de visitatie opstuurt naar de inhoudelijk medewerker visitaties van
de NDV.